

SeniorVlog

JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

MODUŁ 1

Być vlogerem

Dofinansowane przez
Unię Europejską

GA: 2021-1-PL01-KA220-ADU-000028293

Plan na dziś

Co to jest vlogowanie?

Dlaczego vlogowanie?

Tematy, style i foraty vlogowania

Komunikacja

Co to jest vlogowanie?

- Czynność lub praktyka polegająca na publikowaniu **krótkich filmów lub prowadzeniu vloga online** (Oxford Language)
- Skoncentrowany na **tworzeniu treści**
- Może z czasem zbudować **grupę obserwujących** i potencjalnie nawet **zarabiać** dzięki partnerstwom reklamowym

Dlaczego vlogowanie?

- Vlogowanie jest formą wyrażania własnej **kreatywności i tożsamości**
- Tylko około **18%** populacji osób starszych (65-74 lata) jest **aktywnych w mediach społecznościowych** (EUROSTAT)
- Vlogowanie może być okazją do nauki pełnego wykorzystania potencjału internetu

● Popularni Youtuberzy 60+

BaskaTiVi

**Kampervanem
przez Amerykę -
Piotr Jaskiernia**

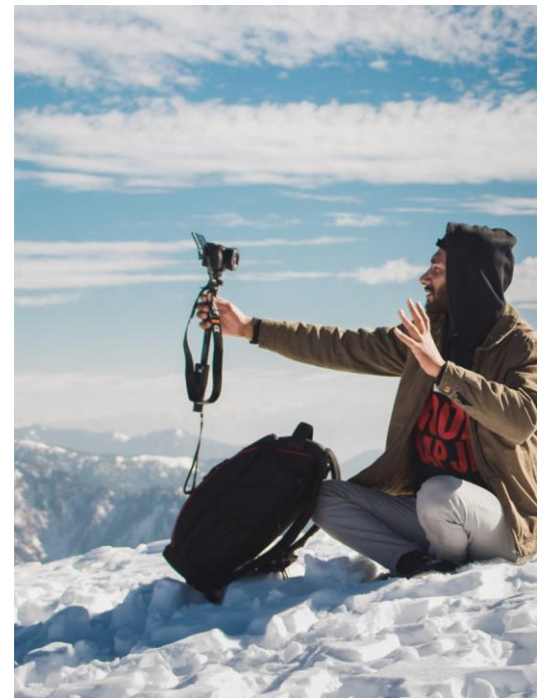

**Dziarski Dziadek -
Antoni Huczyński**

Temat

Wybór tematu vloga to prawdopodobnie najważniejsza decyzja, którą musisz podjąć przed rozpoczęciem kariery vlogera.

- Jaki będzie główny temat, na którym będą opierać się Twoje filmy?
- Czy jest to temat, który znasz i masz dużo do powiedzenia?
- Jacy są twoi konkurenci lub ludzie, którzy zajmowali się tym tematem przed tobą?

Styl

Znalezienie własnego stylu oznacza udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- Co powinienem/ powinnam powiedzieć w filmie?
- Jak powinienem/ powinnam to zrobić?

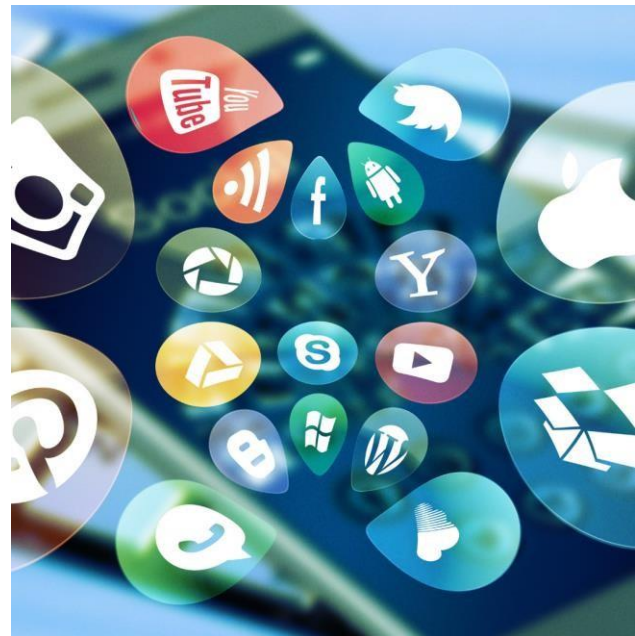

Kanał

Odpowiedź zależy od Twoich potrzeb.

Jeśli potrzebujesz:

- nagrywać vlogi na żywo,
- mieć możliwość publikowania filmów na innych stronach internetowych,
- zarabiać na publikowanych treściach i korzystać z zaawansowanych funkcji edycji filmów i zarządzania nimi, wtedy rekomendowane jest korzystanie z YouTube.

Czas trwania

- Jak długo powinien trwać film?
„Idealny” czas trwania różni się znacznie w zależności od platformy!
YouTube: ważne, aby film nie był zbyt długi (maksymalnie 6-7 minut).
Najbardziej udane filmy trwają około 2 minut.

Format

Aby Twoje filmy były wyjątkowe, nie zapomnij o formacie:

- Masz wprowadzenie?
- Masz piosenkę przewodnią?
- Twoje logo jest zawsze zamieszczone w filmach?
- „Zamknięcie” każdego filmu jest zaproszeniem do obejrzenia kolejnego?
- Poprosiłeś widza o użytkownika o działanie?

Przeanalizujmy ich vlogi!

- Charakterystyka
- Styl
- Temat
- Czas trwania
- Muzyka
- Efekty
- Grafika

Ćwiczenie 1.1.

Wprowadzenie

Inne koncepcje, które należy wziąć pod uwagę podczas vlogowania

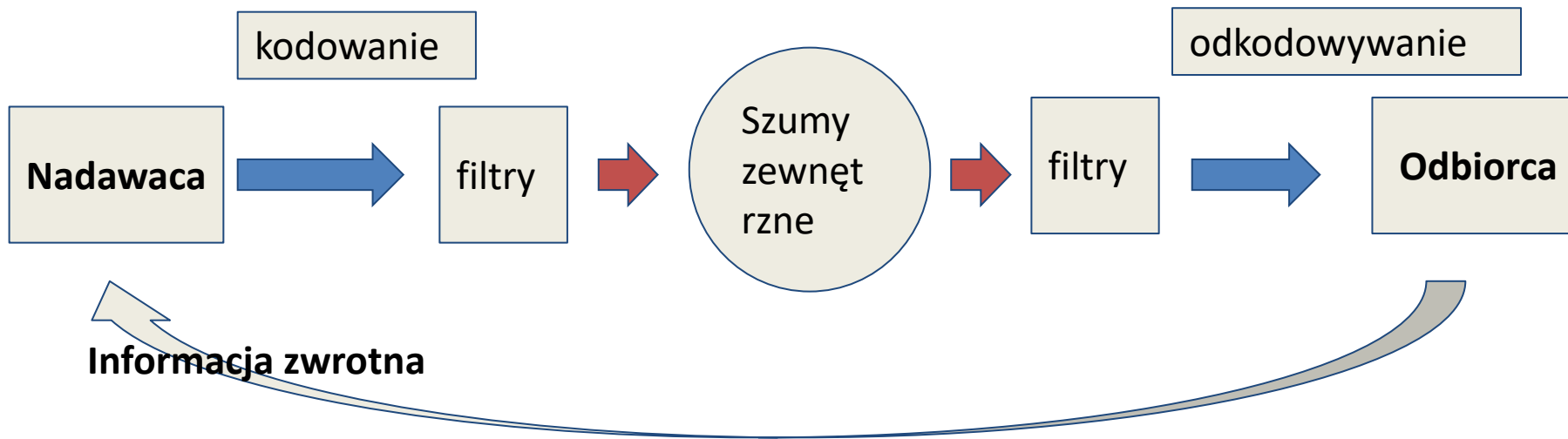

- Vlogowanie nie ogranicza się tylko do technicznych umiejętności
- Rozważania obejmują środki i metody prezentowania wiadomości/informacji odbiorcom
 - prawne aspekty prezentowania tych informacji
 - Aspekty zapewniające bezpieczeństwo vlogerów

 Komunikacja

Komunikowanie się

Typy komunikacji

Werbalna

Niewerbalna

1.2.

Aktywność

Przykłady werbalnej i niewerbalnej komunikacji

Ćwiczenie 1.2.

Typy komunikacji

Werbalna	Niewerbalna
Komunikacja ustna	Mimika
Komunikacja pisemna	Język ciała
	Gesty
	Ton głosu
	Wygląd
	Postawa

Nieporozumienia

1.3.

Aktywność

Przykłady barier komunikacyjnych

Ćwiczenie 1.3.

● Bariery komunikacyjne

10 BARRIERS
to EFFECTIVE
COMMUNICATION

SeniorVlog

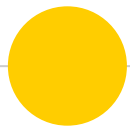
JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

Wybór kanału

Dofinansowane przez
Unię Europejską

GA: 2021-1-PL01-KA220-ADU-000028293

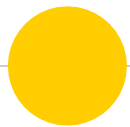

Plan na teraz

Co to jest kanał? Czym jest content?

Rady, jak stworzyć swój kanał

Co to jest kanał?

Jak wybrać nasz kanał?

Co to jest kanał?

- Vlog to kreatywny sposób na dzielenie się swoimi doświadczeniami online. Blogi wideo lub vlogi są coraz częściej wykorzystywane przez twórców treści do dzielenia się doświadczeniami i opiniami.
- Kanał to „miejsce”, w którym można udostępniać swoje treści w wybrany przez siebie sposób. Własny kanał jest wyjątkowy i jest wyrazem twórcy.

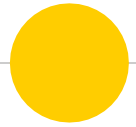

Co to jest kanał?

- Standardowo, aby założyć kanał, należy założyć konto w mediach społecznościowych typu YouTube, Facebook itp. i zacząć tworzyć treści.

Co to jest *content*?

Co to jest *content*?

- Treść może być postem lub filmem używanym do wyrażania siebie i swojej opinii.
- Najpierw wybierasz temat lub dziedzinę, o której lubisz rozmawiać, a następnie planujesz swój pierwszy vlog, pisząc scenariusz lub krótki opis pomysłów, którymi chcesz się podzielić.

**Spróbujmy otworzyć kanał
dla grupy warsztatowej**

Wskazówki dotyczące tworzenia własnego kanału

Odkryjmy je i omówmy razem!

Bądź sobą

Zainwestuj czas i wysiłek we vlogowanie z pasji.

Weź pod uwagę swoją publiczność

Nie ukrywaj emocji

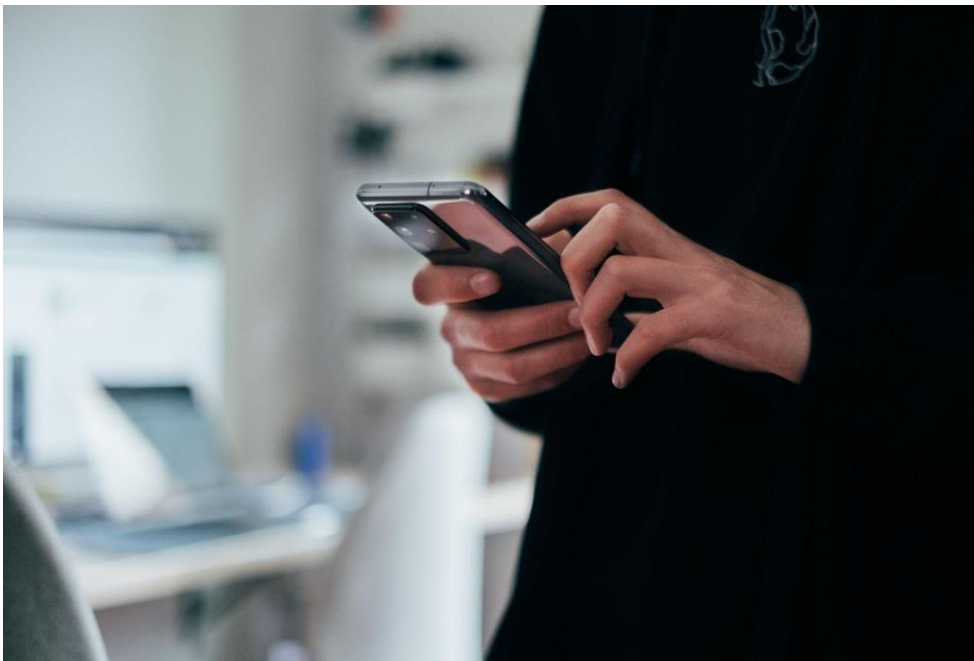

Otaczaj się pozytywnymi ludźmi

Zastanów się, w jakim jesteś związku

Zacznij od małych kroków

Kiedy zaczynasz vlogować, nie spodziewaj się, że zdobędziesz milion widzów w jeden dzień.

Nie porównuj swoich subskrybentów do popularnych YouTuberów.

Mój kanał, ja

Zadanie domowe: Pomyślmy o naszych kanałach

- 1. Jak wygląda mój wymarzony kanał?*
- 2. Co mogę zrobić/nagrać/przedstawić, jak nie mam żadnych ograniczeń?*

SeniorVlog

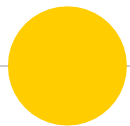
JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

Najbardziej
popularne tematy

Dofinansowane przez
Unię Europejską

GA: 2021-1-PL01-KA220-ADU-000028293

Plan na teraz

Nasz raport

Popularne tematy vlogów

Raport międzynarodowy

SeniorVlog

INSPIRING AND EMPOWERING SENIORS

INSPIROWANIE I BUDOWANIE KOMPETENCJI SENIORÓW
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

Data 04/01/2023

Autor

Raport porównawczy
z uwzględnieniem
analizy mediów
społecznościowych

SENIOR
VLOG

Co wynika z raportu krajowego?

Tabela 6.10 popularne kategorie na kanałach YouTube w podziale na seniorów i młodzież

SENIORZY	MŁODZIEŻ	SENIORZY	MŁODZIEŻ
Polska		Grecja	
Komedia	Gra	Zdrowie i kondycja	Rozrywka
Religia	Styl życia	Gotowanie	Gaming
Zdrowie i kondycja	Komedia	Wiadomości i polityka	Ludzie i Blogi
Informacje/wiadomości	Prank	Sport	Nauka
Nauka	Muzyka	Jak to zrobić i styl	Komedia
Gotowanie	Nauka	Ludzie i blogi	Jak to
Podróże	Przegląd	Religia	Komentarz
Muzyka i taniec	Uroda	Komedia	Wyzwanie
DIY	Sport	Muzyka i taniec	Życie szkolne
Polityka	Nauka	Nauka Technologia	Rzemiosła

Pomysły na *content*

Pomysły z sieci

Codziennie vlogi

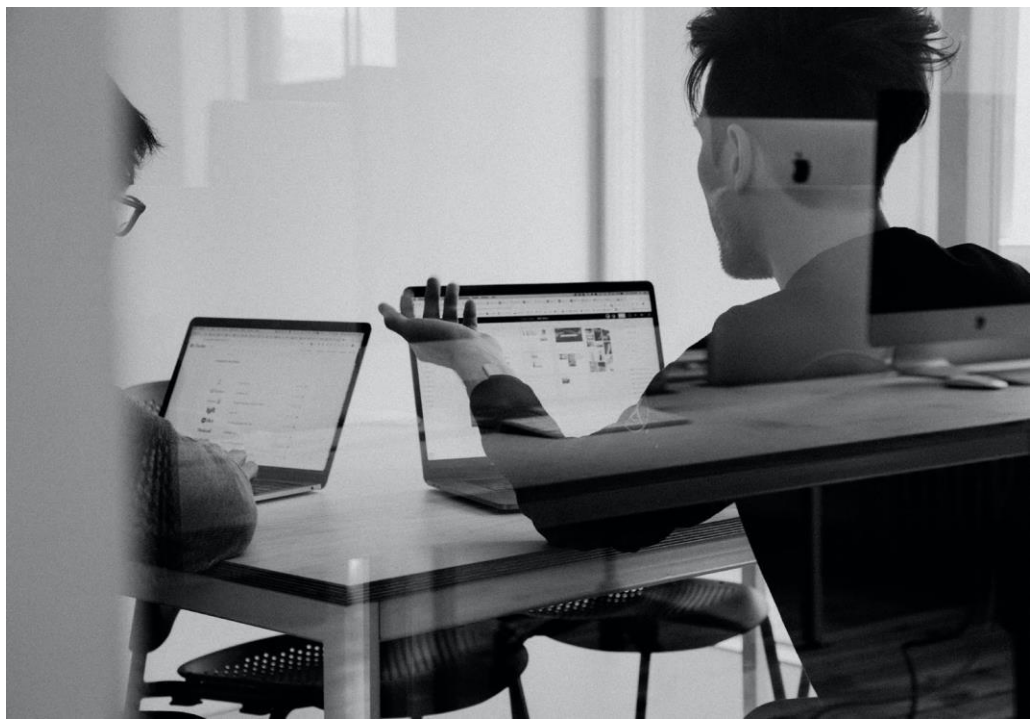
- Dzień z mojego życia:
- Rutyna poranna/wieczorna:
- Lista rzeczy do zrobienia:
- Co jem w ciągu dnia:
- Posprzątaj ze mną:

Recenzje

- Filmów
- Książek
- Gadżetów
- Spektakli

Vlogi z opiniami

- Sprawy bieżące
- Popularne tematy
- Nowości

Vlogi muzyczne

- Udostępnij swoje utwory
- Podróż piosenki
- Za kulisami
- Wskazówki

Vlogi edukacyjne

- Przedmioty
- Trener wokalny
- Nauczyciel języka

Vlogi motywacyjne

- Codzienna motywacja
- Uważność
- Jak się zmotywować?

Vlogi techniczne

- Filmy instruktażowe
- Filmy konfiguracyjne

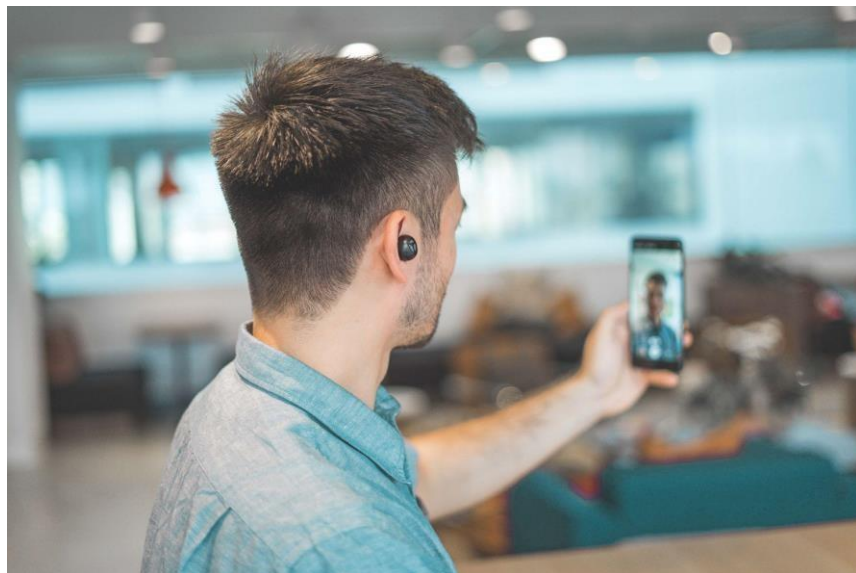
Vlogi podróżnicze

- Odkrywanie
- Fakty
- Osobista opinia
- Czego się nauczyłeś?
- Co jest w mojej torbie?

Vlogi informacyjne

- Majsterkowanie
- Jak edytować?

Teraz Twoja kolej!

Znajdź po jednym vlogerze z przynajmniej 3 kategorii

Codzienne Vlogi

Recenzje

Vlogi z opiniami

Vlogi muzyczne

Vlogi edukacyjne

Vlogi motywacyjne

Vlogi techniczne

Vlogi podróżnicze

Vlogi informacyjne

Polowanie na odznaki

Zadanie domowe: przygotować vlog „Dzień z mojego życia” lub dowolny inny z przedstawionych typów/tematów na kolejne spotkanie

SeniorVlog

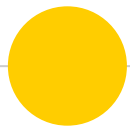
JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

**Umiejętności
i kompetencje**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

GA: 2021-1-PL01-KA220-ADU-000028293

Plan na teraz

Umiejętności potrzebne do zostania vloggerem:

Storytelling

Tworzenie *contentu*

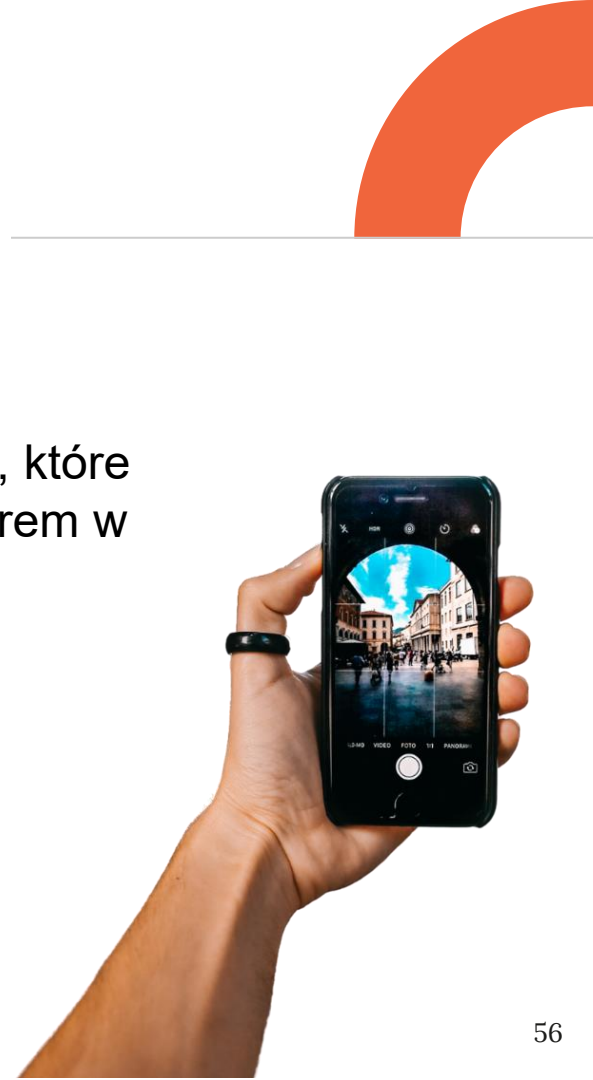
Marka osobista

Umiejętności potrzebne do vloggowania

Aby zostać Vloggerem, trzeba mieć **nie tylko umiejętności techniczne**. Wśród umiejętności, które są potrzebne, aby zostać profesjonalnym vlogerem w dowolnej dziedzinie, są:

- Umiejętności komunikacyjne: **storytelling**
- Umiejętności **tworzenia *contentu***
- Umiejętności **budowania marki osobistej**

Storytelling

- Storytelling to forma komunikacji wywodząca się ze sztuki narracji.
- W sferze cyfrowej storytelling to najlepszy sposób przekazywania wiedzy i doświadczenia, przekonywania, angażowania ludzi.

Storytelling – podróż bohatera

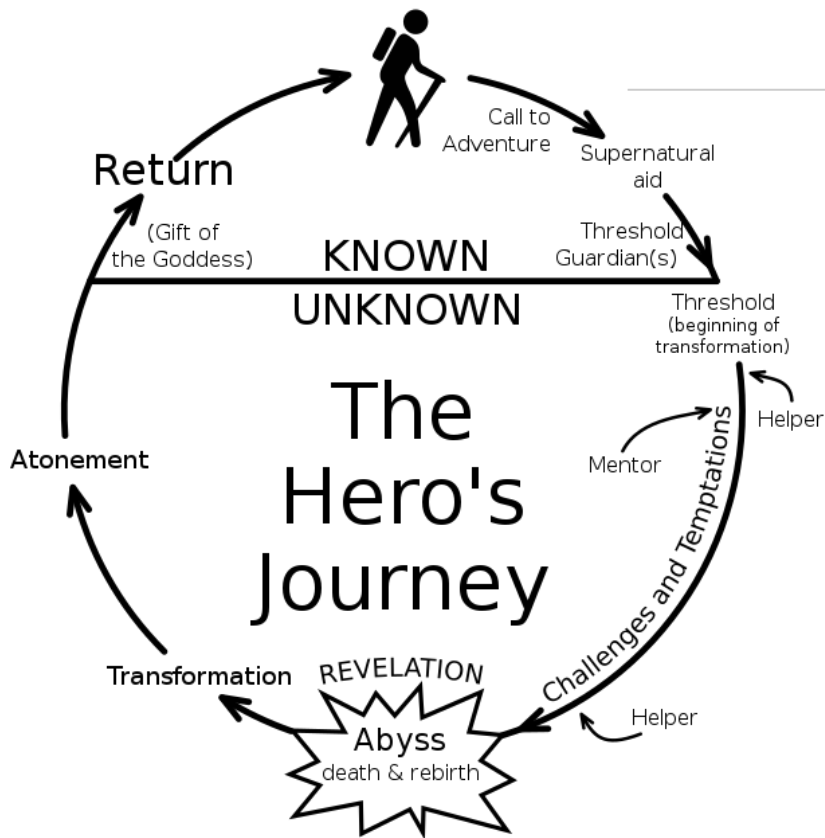

Etapy narracji można podsumować następująco:

- Wyjazd
- Inicjacja
- Powrót

Jak wykorzystać ten schemat, aby historia, opowiadanie lub po prostu artykuł na blogu były bardziej wciągające?

Cyfrowy Storytelling

- Celem storytellingu jest wzbudzenie **emocji**
- **Cyfrowy storytelling:** organizowanie wybranych treści w spójny system
- Musimy stosować storytelling, który jest bliski publiczności, **jasny i prosty**, starając się, aby nasze słowa wzbudziły w widzach **empatię** do naszej historii.

Jak zrealizować wideo metodą storytellingu?

Oto kilka kroków:

- Obserwuj
- Słuchaj
- Okazuj ciekawość i zainteresowanie
- Wczuj się
- Reflektuj

Paolo Bacchi, Filmmaker,
Storyteller e Art Director
di Marketers

Opowiedz mi swoją historię

Ćwiczenie Storytelling

1-3

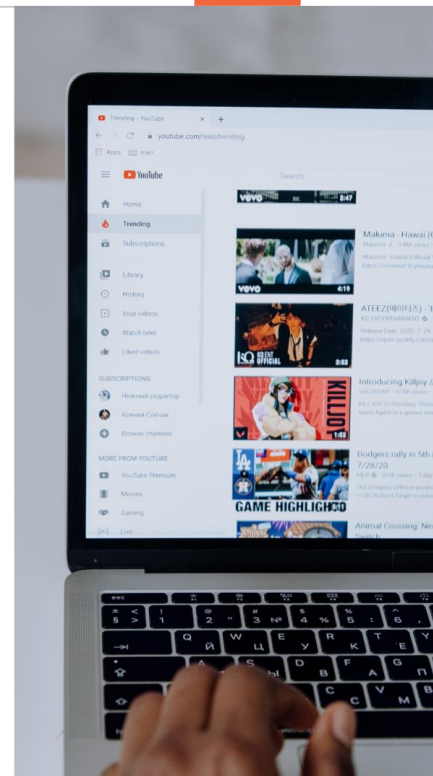

Tworzenie *contentu*

Internet żyje dzięki **contentowi**

Plan redakcyjny

- Oceń zobowiązanie, które jesteś w stanie podjąć
- Zdecyduj, czy publikować codziennie, czy kilka dni w tygodniu/miesiącu
- Twórz stałe spotkania i unikaj przesyłania mniej niż jednego filmu tygodniowo

● Marka osobista

Musisz dowiedzieć się, co czyni cię **wyjątkowym** i przekształcić to we własną markę osobistą, co wyróżni cię spośród wszystkich innych vlogerów.

- **Bądź sobą!**
- Nadaj swojemu kanałowi **nazwę** i wybierz **obraz w tle**, który Cię reprezentuje
- Poświęć czas na **wizualizację**
- Spraw, by Twój styl był widoczny i rozpoznawalny

SeniorVlog

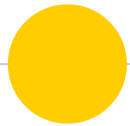
JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

Dobre praktyki

Dofinansowane przez
Unię Europejską

GA: 2021-1-PL01-KA220-ADU-000028293

Plan na teraz

**Dobre praktyki vloggowania:
kilka przykładów popularnych
Seniorów Vloggerów**

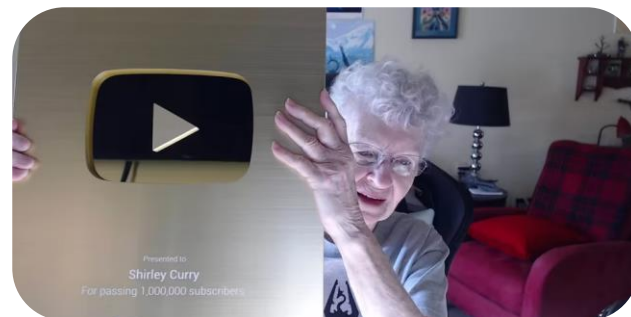
Shirley Curry

Jestem 87-letnią babcią, która uwielbia grać, a teraz nagrywać gry wideo! Mieszkam w Ohio i uwielbiam grać w Skyrim. Jestem wdową. Mam czworo dzieci, dziewięcioro wnuków i troje prawnuków.

Babcia Skyrim na Youtube

- Kariera Babci Skyrim na YouTube nabrała rozpędu 6 lat temu
- Curry zdołała pozyskać milion subskrybentów (1,26 M)
- YouTube wysłał jej złoty przycisk Play.
- Babcia Skyrim regularnie przesyła filmy, na których gra w The Elder Scrolls 5 firmy Bethesda
- Każdy film zaczyna swoim hasłem „Dzień dobry wnuki”.

Tricia Cusden

Poradniki makijażu dla starszych kobiet autorstwa Look Fabulous Forever. Pokazujemy dojrzałym kobietom, jak wykonać makijaż, aby wyglądały i czuły się bajecznie.

Tricia Cusden - Look Fabulous Forever

- Ma 70 lat
- Look Fabulous Forever wystartował 5 lat temu.
- Makijaż wykonany specjalnie dla starszych kobiet.
- *"Pomyślałam, że to naprawdę głupi pomysł"*
- *„Na YouTube są miliony filmów, a ludzie ich nie oglądają."*
- Trafiła w prawdziwą potrzebę.

Judy Graham

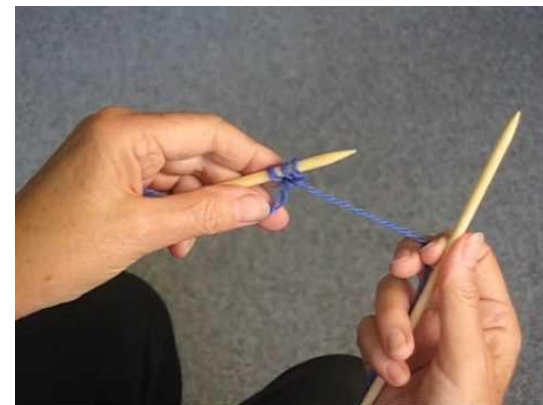
Graham to legenda robótek ręcznych. Nadal produkuje filmy prawie co tydzień.

„Seniorzy znają się na technologii i korzystają z niej”

● Judy Graham, Knitting Tips by Judy

- Ma teraz 80 lat
- Nadal produkuje filmy prawie co tydzień
- Nie każdy, kto ogląda „Wskazówki na drutach autorstwa Judy” jest starszy. Ma mnóstwo młodszych fanów.
- Poskarżyła się swojemu synowi, że to mit, że wszyscy seniorzy nienawidzą technologii.

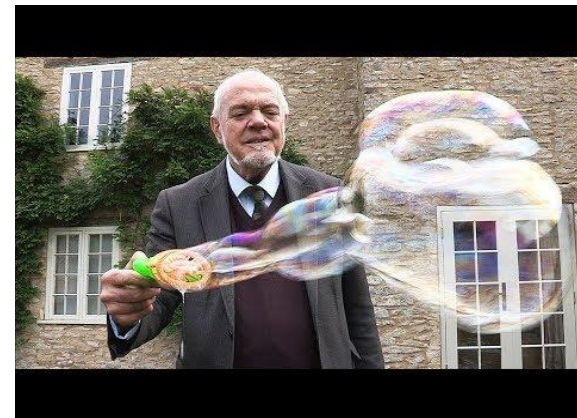
Tim Rowett

„Nie robimy lalek! Nasze zabawki mogą mieć zabawny lub nietypowy mechanizm, mogą zadziwiać lub rozwiązywać zagadki, są trochę magiczne, a może trochę naukowe.”

● Grand Illusions

- Kanał Rowetta na YouTube, Grand Illusions, gromadzi i recenzuje dziesiątki przypadkowych zabawek.
- Kanał ma obecnie ponad 881 000 subskrybentów.
- W 2015 roku Telegraph uznał Rowetta za jednego z najlepszych YouTuberów w wieku powyżej 50 lat.

Bossa Nakane

Bossa Nakane tworzy
kołysanki dla
zestresowanych dorosłych

*„Dobra muzyka, dobre
dźwięki, dobre uczucia...
najwięcej szczęścia w moim
życiu!”*

Bossa Nakaneボッサ中根

- Bossa Nakane tworzy kołysanki dla zestresowanych dorosłych
- Wyraża swoją pasję, aby ulepszać dni innych ludzi
- Ma 3,9 tys. obserwujących

1 Odznaka

Za zakończony moduł

Źródła

Do opracowania tego modułu wykorzystano następujące materiały:

- <https://www.geppa.it/lo-storytelling/>
- <https://wearemarketers.net/guida-storytelling/>
- <https://wearemarketers.net/il-viaggio-dell-eroe/>
- www.officinamicrotesti.it
- <https://www.digital-coach.com/it/blog/lavoro-digitale/professionisti-digitali/come-diventare-vlogger/>
- <https://www.wikihow.com/Become-a-Successful-Vlogger-on-YouTube>
- <https://www.adobe.com/it/creativecloud/video/hub/ideas/what-is-a-vlog>

Źródła

Do opracowania tego modułu wykorzystano następujące zasoby:

- <https://www.adobe.com/it/creativecloud/video/hub/ideas/what-is-a-vlog>
- <https://www.wikihow.com/Become-a-Successful-Vlogger-on-YouTube>
- <https://www.wikihow.com/Become-a-Successful-Vlogger-on-YouTube>
- <https://medium.com/rizzle/33-vlog-ideas-for-beginners-8e4f08106821>
- <https://mashable.com/article/senior-citizen-youtubers>
- <https://www.wikihow.com/Become-a-Successful-Vlogger-on-YouTube>
- <https://www.adobe.com/it/creativecloud/video/hub/ideas/what-is-a-vlog>

Źródła

Do opracowania tego modułu wykorzystano następujące materiały:

- <https://www.aranzulla.it/come-fare-un-vlog-1158943.html>
- <https://www.digital-coach.com/it/blog/lavoro-digitale/professionisti-digitali/come-diventare-vlogger/>
- <https://webipedia.it/blogging/vlog-vlogger-youtubers-come-guadagnare/>
- <https://www.nur.it/blog/449/quanto-dura-il-filmato-ideale-su-youtube>

SeniorVlog

JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW

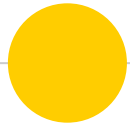
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

MODUŁ 2

Sprzęt do nagrywania

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan na teraz

Sprzęt - jaki sprzęt wybrać (nie tylko do nagrywania)

Oprogramowanie - jakie oprogramowanie jest potrzebne do stworzenia vloga (nie tylko do edytowania)

SNOWBRAWL

Shot on iPhone 11 Pro

1:09

Sprzęt

**JAKIEGO SPRZĘTU POTRZEBUJESZ ABY
NAGRAĆ VLOGA?**

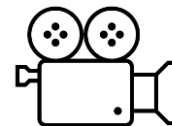
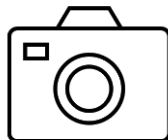

Kamera wideo

Kamera wideo

Smartfon

PROS

- Dostępność – prawie każdy ma smartfona
- Dobrej klasy (jakości) kamera (optyka, sensor itp.)
- Możliwość rozszerzenia o akcesoria

CONS

- Czasami trudne w obsłudze i nieporęczne
- Nie da się zrobić dobrych zbliżeń

Kamera internetowa

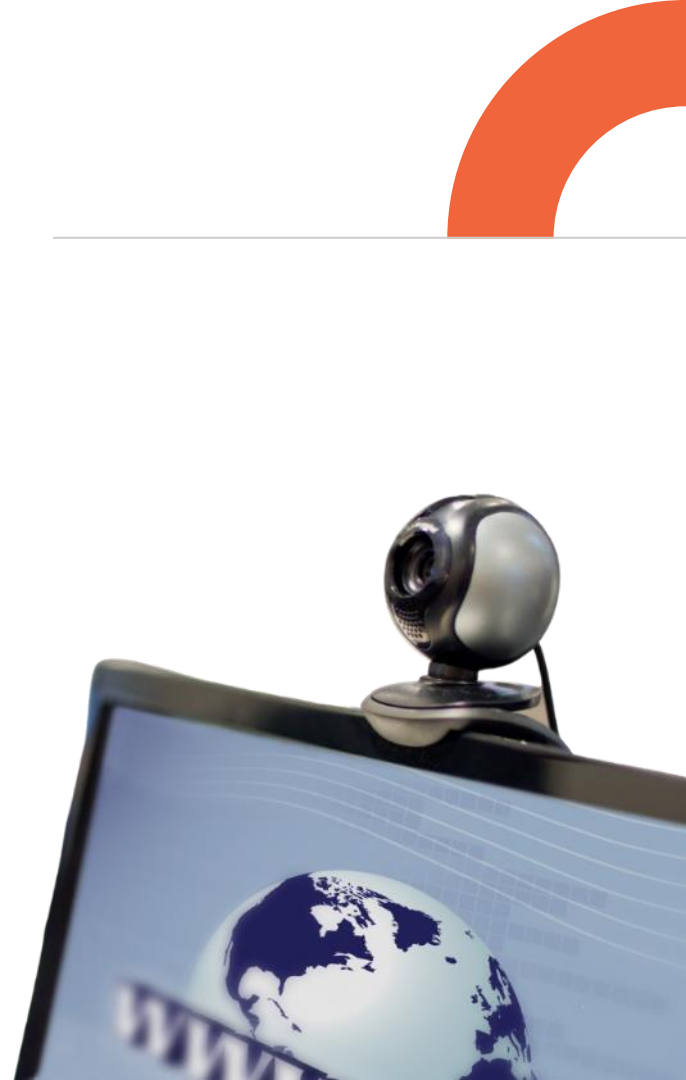
PROS

- ..
- ..
- ..

CONS

- ..
- ..
- ..

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Aparat cyfrowy

PROS

...

...

...

CONS

...

...

...

Kamera

PROS

...

...

...

CONS

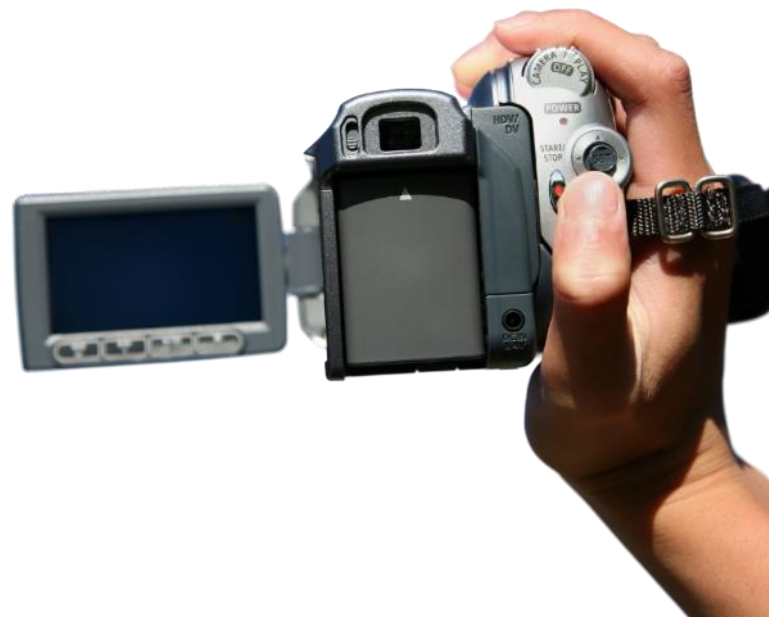
...

...

...

● **Elementy kamery**

Elementy kamery

Obiektyw

Rejestратор

Zasilacz

Czujnik

Pamięć

Bateria

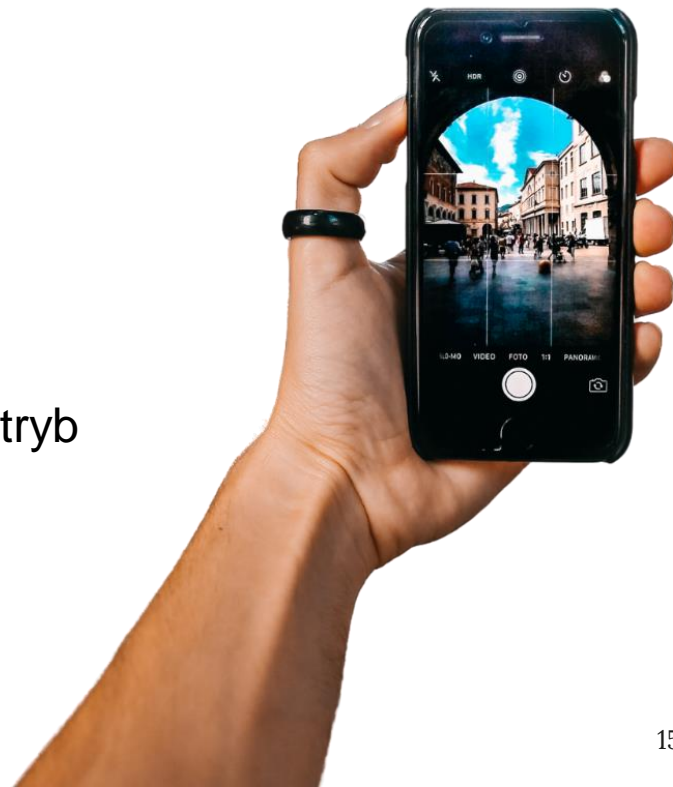
Prostota obsługi

- Mogę go zabrać ze sobą wszędzie
- Zależy mi na bardzo dobrej jakości obrazu
- Liczy się dla mnie łatwość obsługi
- ...
- ...
- ...

Łatwość korzystania ze smartfonów

- Kamera dobrej jakości
- Bateria o dużej pojemności
- Możliwość podłączenia mikrofonu i słuchawek
- Funkcje wspomagające filmowanie - tryb manualny, stabilizacja obrazu

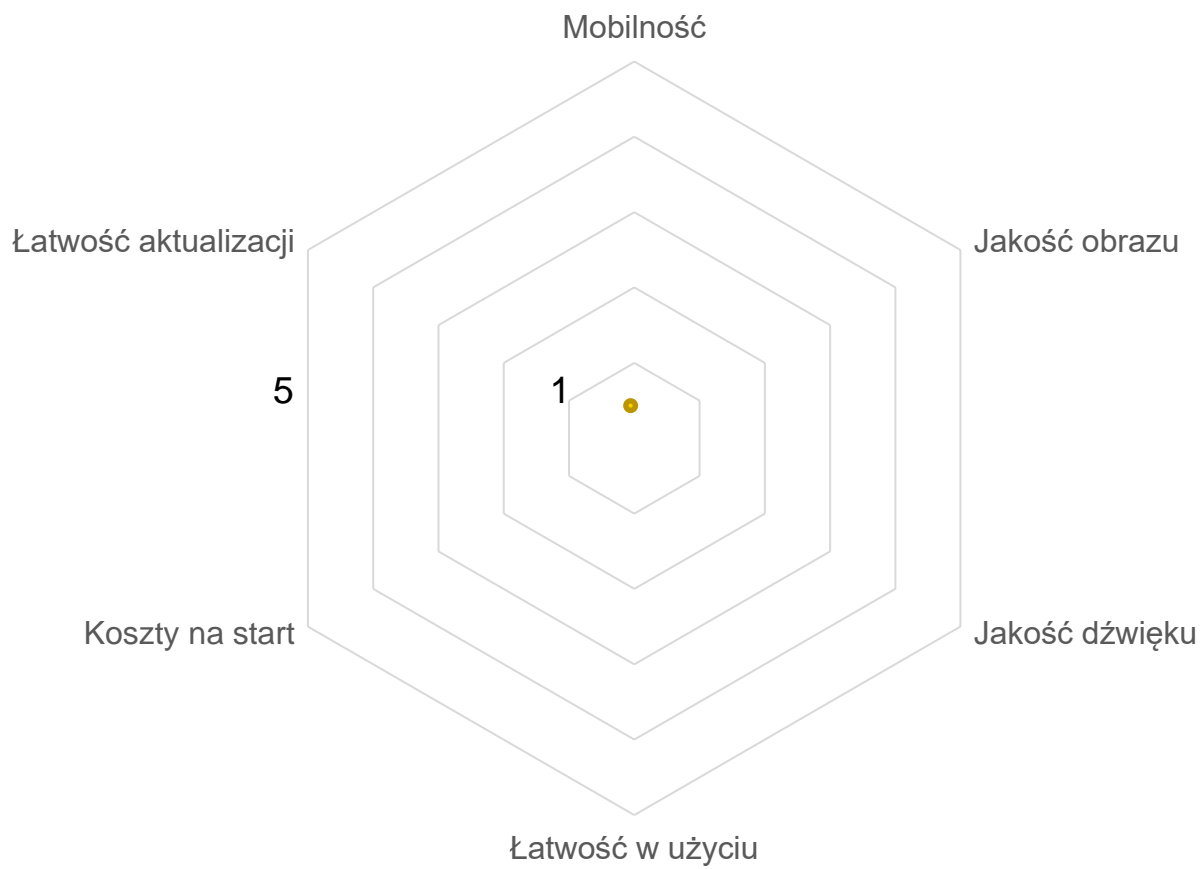
● **Jakim typem vlogera jesteś?**

Jakim typem vlogera jesteś?

- Storyteller
- Podróżnik
- Mistrz kuchni
- Entuzjasta DIY
- Reżyser
- Streamer

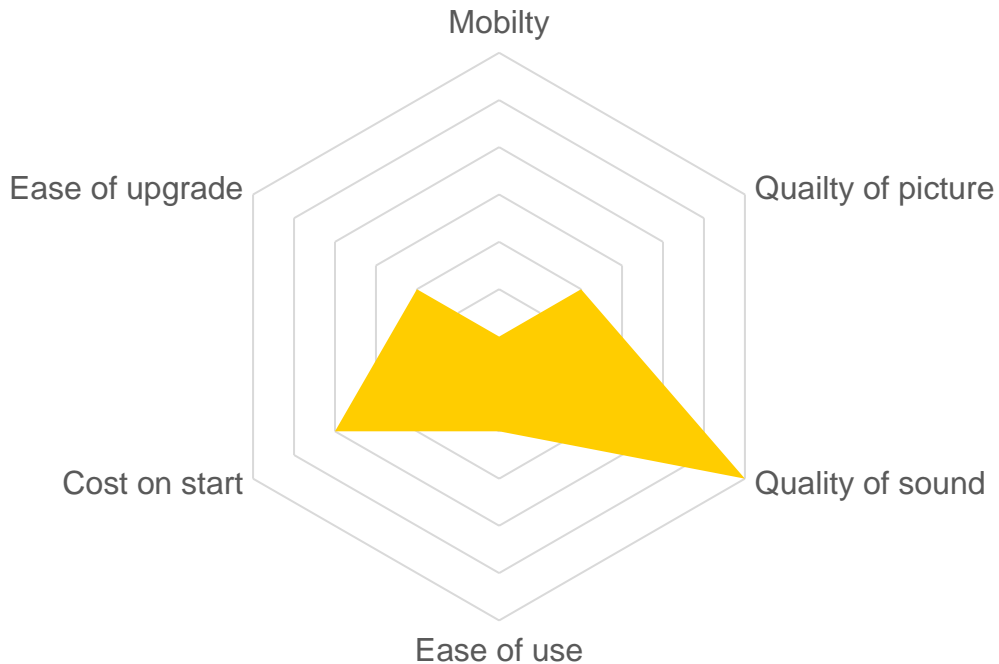

Storyteller

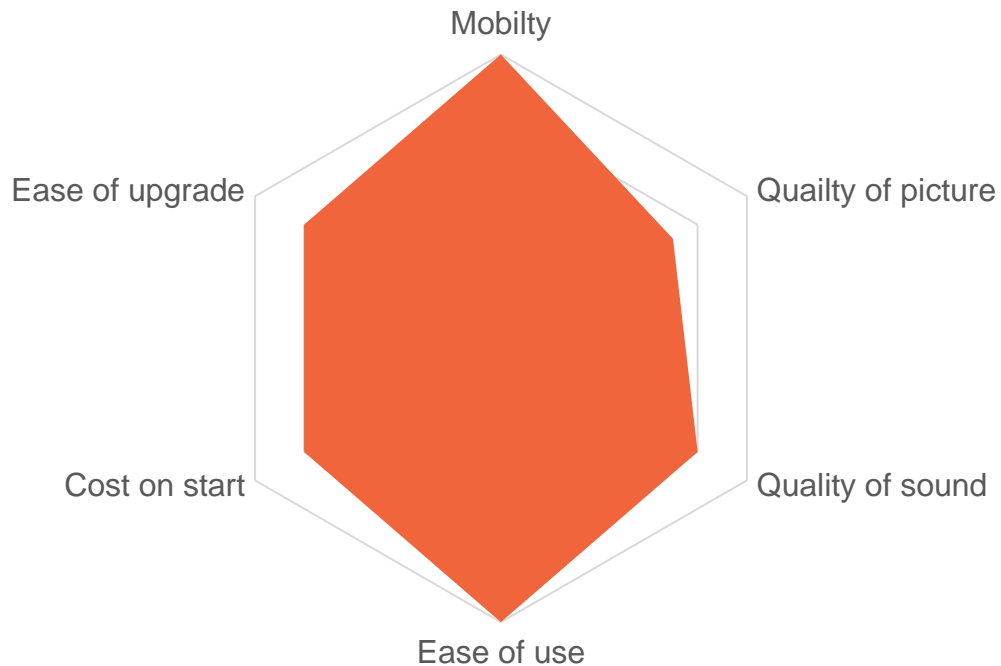
Nagrywa głównie statyczne ujęcia w jednym miejscu.
W jego filmach najważniejsza jest wciągająca historia.

Traveller

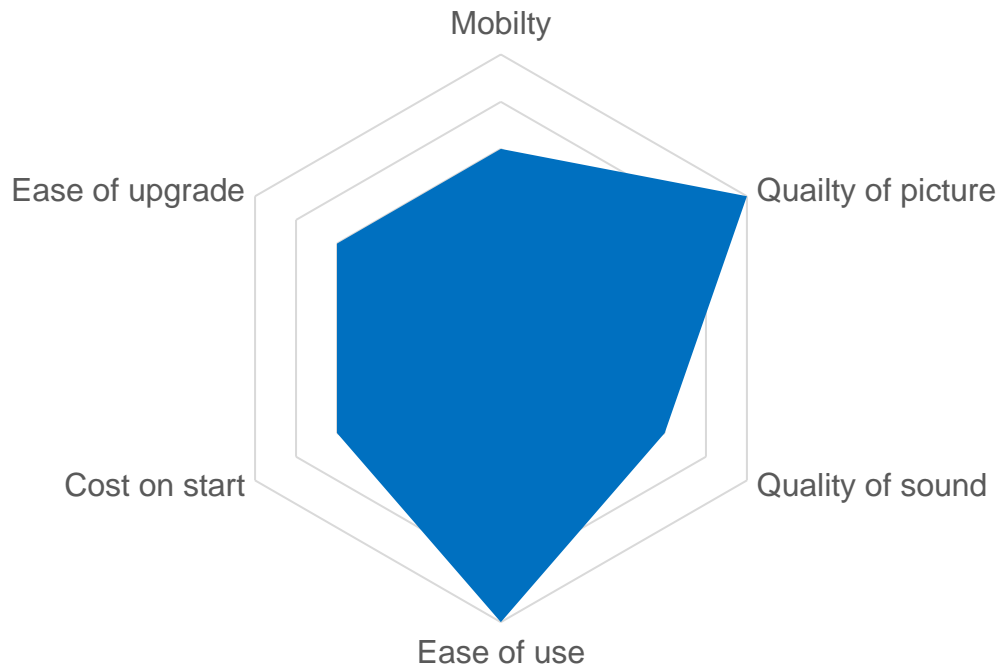
Nagrywa wszędzie, zwłaszcza na zewnątrz. Lubi pokazywać widzom różne ciekawe miejsca i sytuacje

Mistrz kuchni / warsztatu

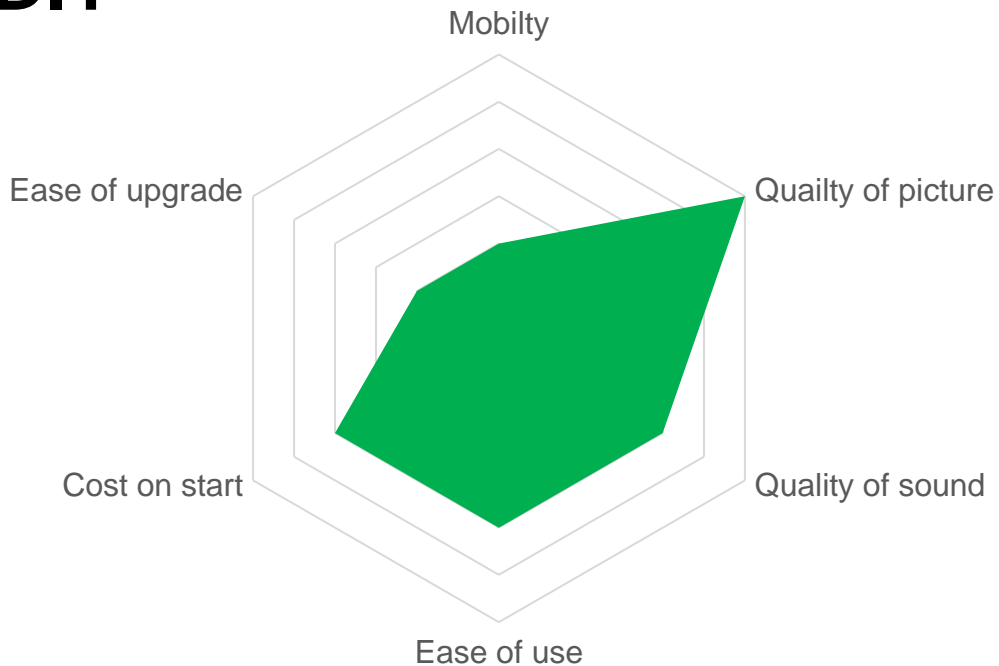
Nagrywa głównie statyczne ujęcia w jednym miejscu z kilku ujęć.
W jego filmach najważniejszy jest obraz.

Entuzjasta DIY

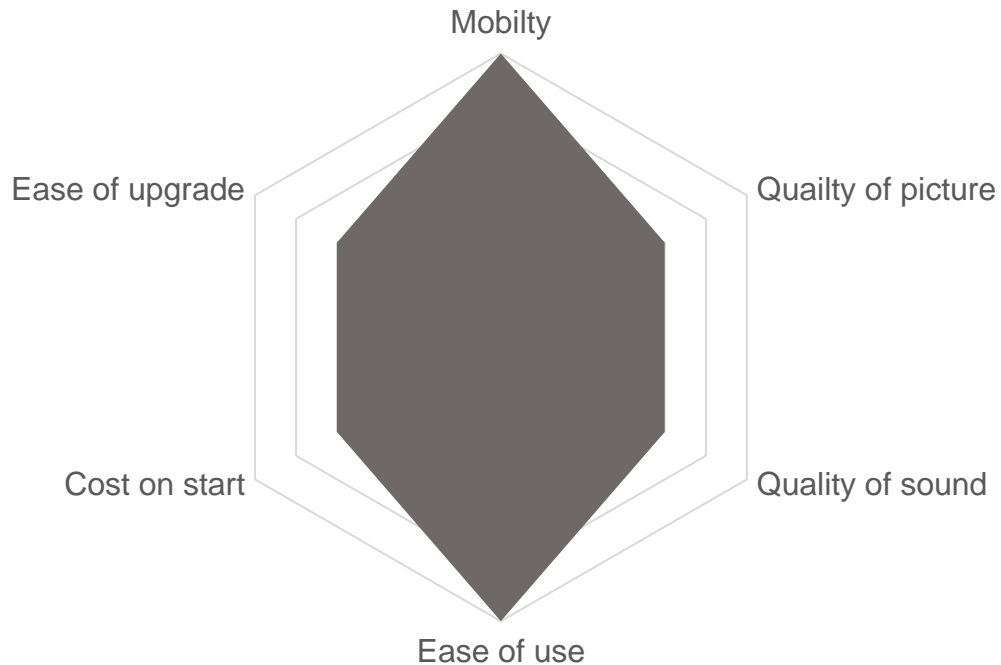
Nagrywa głównie statyczne ujęcia w jednym miejscu, czasami używając zoomu lub time-lapse. W jego filmach najważniejszy jest obraz i dźwięk z instrukcją.

Reżyser

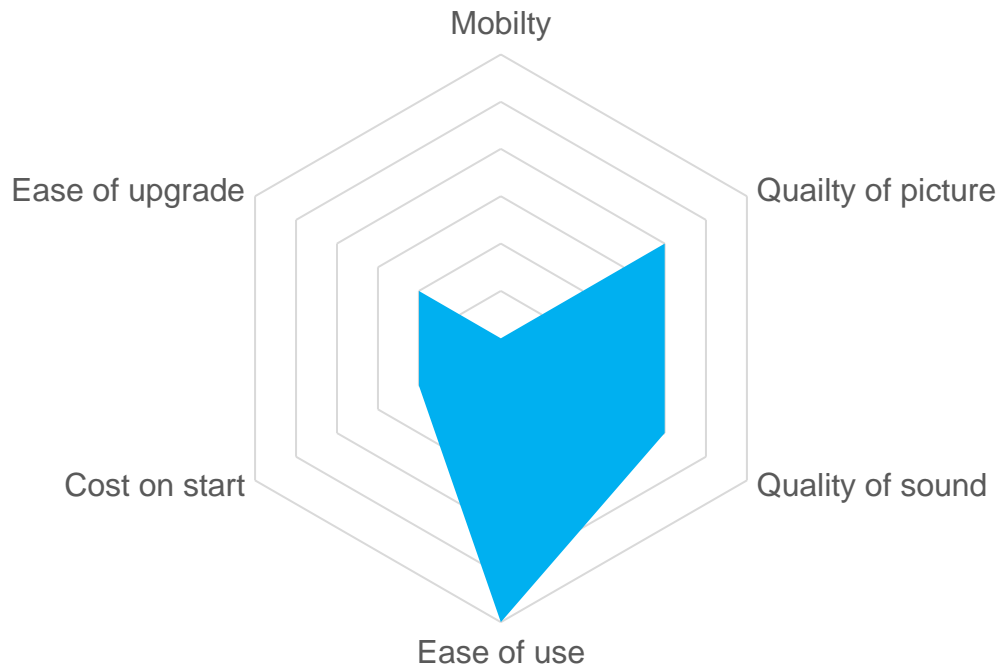
Nagrywa wszędzie w oparciu o swoją wizję. Lubi pokazywać widzom różne ciekawe sytuacje

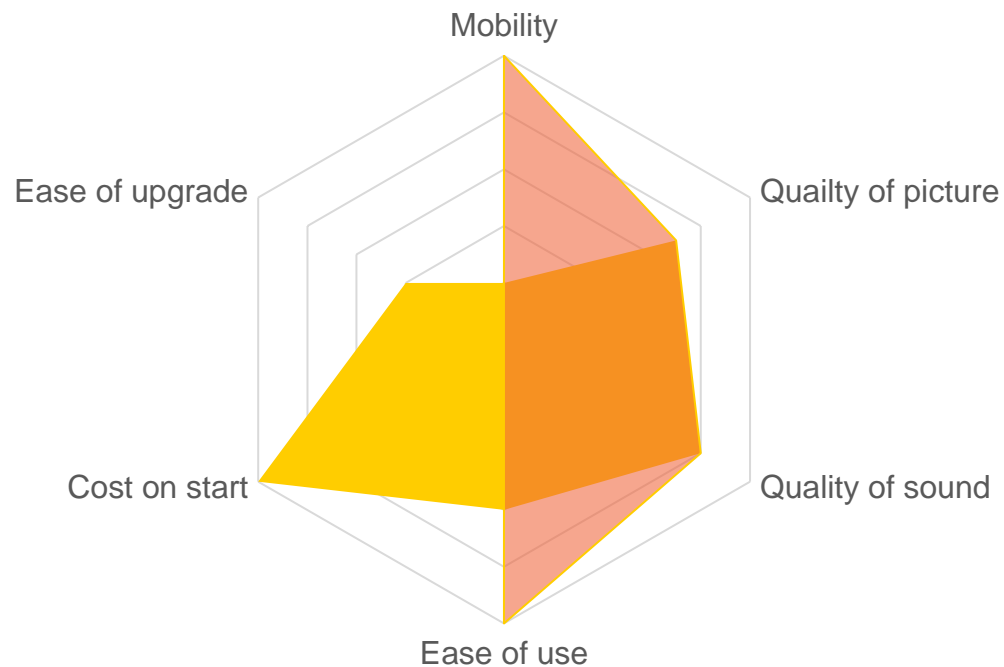
Streamer

Udostępnia ekran głównie bez pokazywania twarzy, lubi prezentować widzom różne ciekawe wydarzenia lub gry.

Storyteller vs Podróżnik

Narzędzie do analizy MoSCoW

- narzędzie do tworzenia hierarchii priorytetów
- akronim oznaczający „muszę mieć”, „powinienem mieć”, „mógłbym mieć” i „nie chcę mieć”
- kategorie priorytetów
- aby zdecydować, co jest potrzebne, a bez czego możemy się obejść

Zadanie domowe

Otrzymaś arkusz z narzędziem do analizy MoSCoW

Wybierz vlogera i wypełnij go dla niego/niej.

Jak myślisz, co było ważne dla wybranego vlogera w tej analizie?

Ćwiczenie 2.2.

	3 - Musi mieć	2 - Powinien mieć	1 - Mógłby mieć	0 - Nie będzie mieć
Mobilność				
Jakość obrazu				
Jakość dźwięku				
Łatwość obsługi				
Koszty na starcie				
Łatwość aktualizacji				

● Przykład gawędziarza

Nagrywanie dźwięku

Nagrywanie dźwięku

RØDE SmartLav+

Dofinansowane przez
Unię Europejską

● Don't get misled!

BOYA BY-M1

Dofinansowane przez
Unię Europejską

● RØDE Videomic ME

BOYA BY-MM1

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Saramonic Blink500

● USB Microphone

Polowanie na odznaki

Praca domowa:
Nagrywanie
dźwięku

Ćwiczenie 2.3.

Oświecenie

Oświetlenie

- Światło naturalne: słońce, ściany, flagi oświetleniowe
- Sztuczne światło: żarówki, lampy, reflektory punktowe

Kilka wskazówek dotyczących oświetlenia

- filmowanie ze światłem, a nie pod światło
- słońce za plecami
- uważaj na odbicia na soczewkach okularów

Możliwe źródła naturalnego światła

- okno oświetlone światłem dziennym
- światło odbite

Dodatkowe rady

- Regulacja parametrów ekspozycji w aparacie
- Filtry UV i polaryzacyjne
- uzyskanie pożądaných efektów może przynieść statyw fotograficzny, osłona obiektywu
- wykorzystanie różnych pór dnia i tworzenie różnych nastrojów na zdjęciach

Ćwiczenie 1 dot. Oświetlenia

Konkurs na najlepsze zdjęcie selfie przy użyciu naturalnego światła, aby zademonstrować efekt dobrego oświetlenia

- ✓ Weźmy telefony komórkowe i poszukajmy miejsc z dobrym naturalnym światłem. Weźmy przykład dobrego selfie w naturalnym świetle.

Ćwiczenie 2.4.

Ćwiczenie 2 dot. Oświetlenia

Konkurs na najlepsze zdjęcie selfie przy użyciu naturalnego światła, aby zademonstrować efekt dobrego oświetlenia

- ✓ Weźmy telefony komórkowe i poszukajmy miejsc z dobrym naturalnym światłem. Weźmy przykład dobrego selfie w naturalnym świetle.

Ćwiczenie 2.4.

#3 Back Light

#4 Background Light

Object

#1 Key Light

#2 Fill Light

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wikimedia Commons: SweetCanadianMullet

● Popular LED panels

- Yongnuo YN-600
- Yongnuo YN600 Air

Diody LED mogą być bardzo wygodne

- Można używać tego zestawu wewnątrz i na zewnątrz (z bateriami)

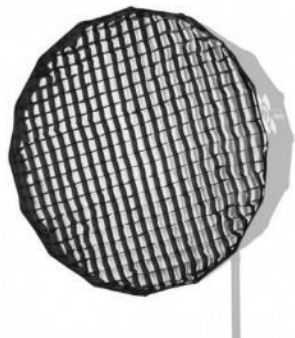

Profesjonalne oświetlenie LED

- Wszędzie tam, gdzie trzeba postawić na jakość prosto z profesjonalnego studia fotograficznego.

Travor[®]

Zestaw LED

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Oświetlenie pierścieniowe LED

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Oświetlenie pierścieniowe LED

Dla zabawy

**Dodatkowe
zadanie domowe**

Dodatkowe wyposażenie

Filtry

Gimbale

Zestaw

Statyw

● Plecak

● Source: aliexpress.com

Powerbank

Oprogramowanie

RECORDING, EDITING, MIXING

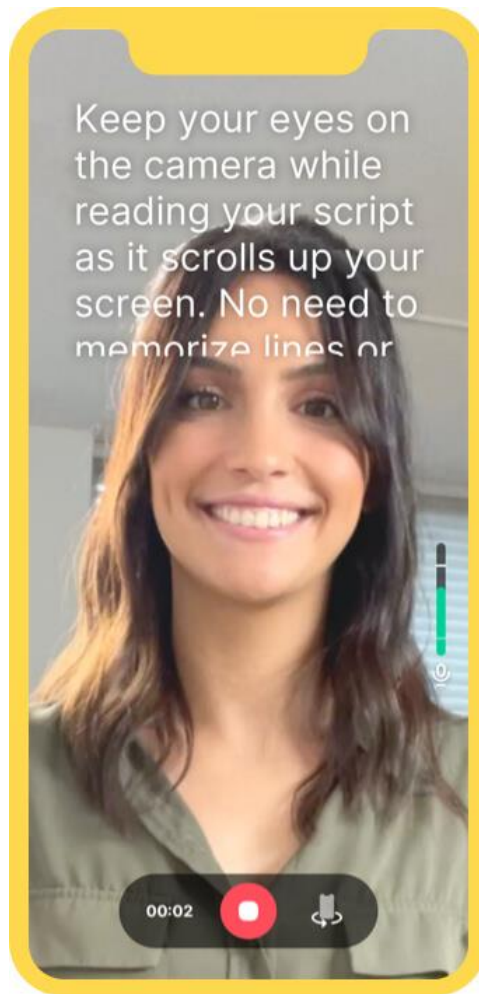

Cinema FV-5 (Lite)

Aplikacja Cue prompter

Aplikacja do kontroli baterii

● Aplikacje do edycji (mobilna)

Kilka aplikacji wartych rozważenia:

- KineMaster
- Filmora
- GoInShot
- CapCut

KineMaster. Oficial photo

Aplikacje do edycji (PC)

Niektóre aplikacje warte rozważenia:

- Shotcut (darmowy)
- Davinci Resolve (bezpłatnie)
- Filmora (50 €)
- Adobe Premiere Essentials
- iMovie

Polowanie na odznaki

Zadanie domowe
Aplikacja do edycji

Ćwiczenie 2.5.

 Podrasuj swój smartfon

Analiza MoSCoW

- Muszę mieć - niezbędne potrzeby.....
.....
- Powinien mieć - ważne, ale nie niezbędne
.....
- Mógłbym - miło byłoby mieć
.....
.....
- Nie będę mieć - nie jest to potrzebne w tej chwili (lub nigdy)
.....
.....

Podrasuj swój smartfon

- Pojawią się 2 wyzwania wymagające znalezienia dodatkowych akcesoriów do telefonu
- Każde ukończone wyzwanie jest warte 5 gwiazdek, więc maksymalnie 10 w tym ćwiczeniu
- Jeśli pracujesz w grupie, podziel gwiazdki między członków grupy.

Ćwiczenie 2.6.

Podrasuj swój smartfon

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Podrasuj swój smartfon – wyzwanie za 50 euro

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Co mam w plecaku?

Xiaomi 11 Lite 5G NE	300 €
Ulanzi Smartphone Rig	50 €
Rode SmartLav+ Mic	40 €
Case Logic Backpack DSLR	45 €
Feiyu Tech Vimble 2 Gimbal	60 €
Benro Slim Travel Tripod	85 €
Newell RGB-W LED Light x2	100 €
SBS Powerbank 20000 mAh	30 €
Total:	710 €

SeniorVlog

JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

Produkcja i
postprodukcja vlogów

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nagrywanie filmów

Kilka przydatnych informacji
Gdy nie masz czasu na szkołę filmową

Przed naciśnięciem przycisku REC

- Zapas miejsca i baterii
- Ustawienie kadru
- Ustawienie aktora i sprawdzenie wyglądu
- Punkt ostrości
- Oświetlenie i ekspozycja
- Czy dźwięk "wchodzi" (i z jakiego źródła)?

 Wykadrujemy!

● Wykadrujemy!

Wykadrujemy!

Mamy trzy opcje kadrowania:

- 16:9 - najczęściej spotykana
- 1:1 - kojarzy się z Instagramem
- 9:16 - popularny na TikTok

Istnieją również inne warianty. Który z nich wybrać?

Nie kieruj się modą, ale potrzebami swoich widzów. Tryb poziomy jest bardziej naturalny dla większości widzów (telewizja, kino, platformy streamingowe). Tryb pionowy jest przyjazny dla tych, którzy nie mogą oderwać się od swoich smartfonów.

Dlaczego filmy powinny być nagrywane horyzontalnie (w poziomie)

<https://www.youtube.com/watch?v=dechvhb0Meo>

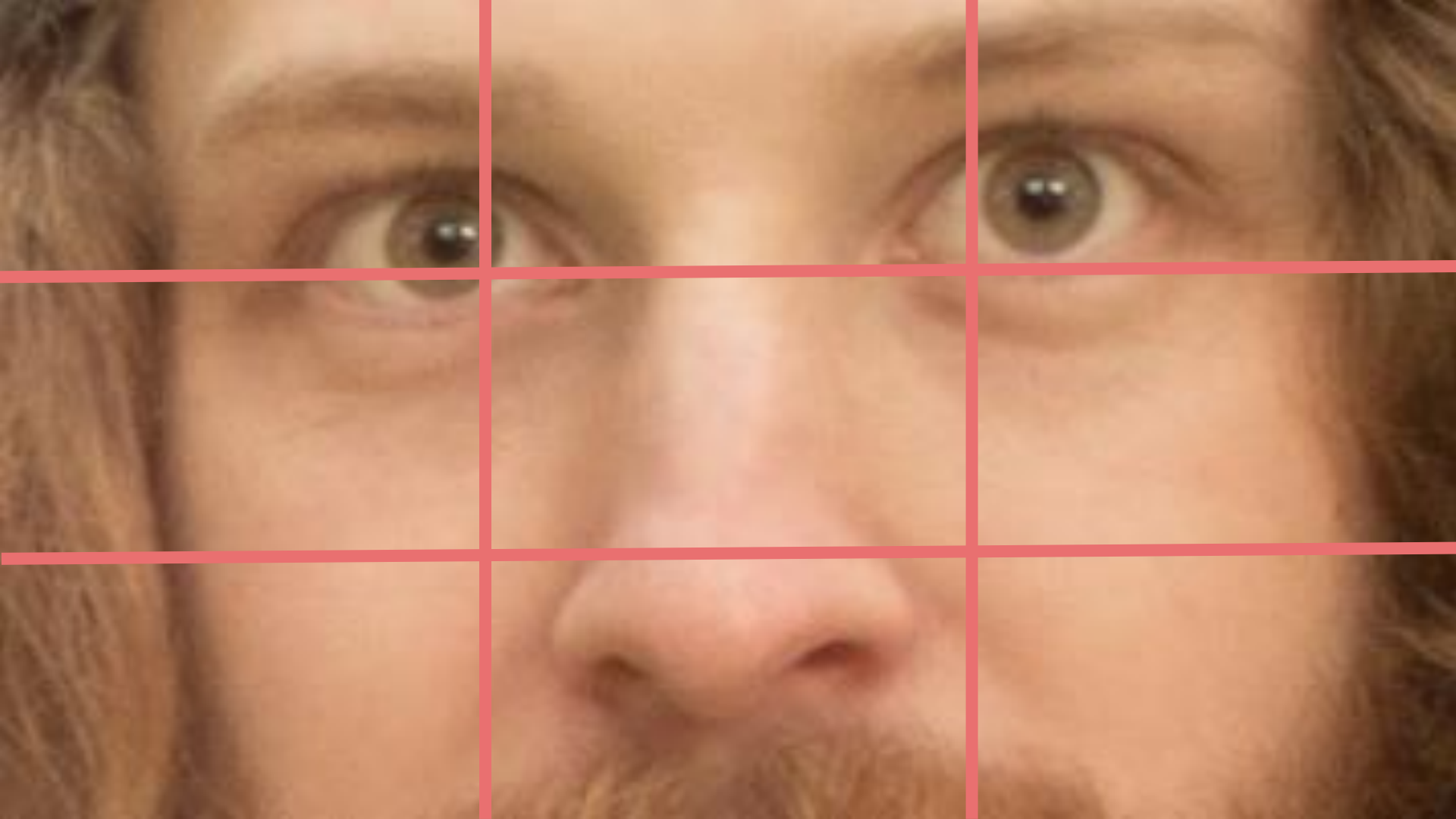
Zasada trójpodziału

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ujęcie z prawej: postać jest przesunięta w prawo, dzięki czemu widzimy również bohatera w tle.

Nie tak dobre ujęcie: w tym kadrze widać znacznie mniej.

Tło ma znaczenie, ponieważ może całkowicie zmienić znaczenie sceny.

Czyż nie??

Jeśli postać jest pokazana z bliska, widzimy dokładnie jej emocje. Nie widzimy jednak szczegółów sceny (gdzie to się dzieje).

Teraz jest lepiej - zapamiętaj ten sposób kadrowania. Jest bardzo uniwersalny.

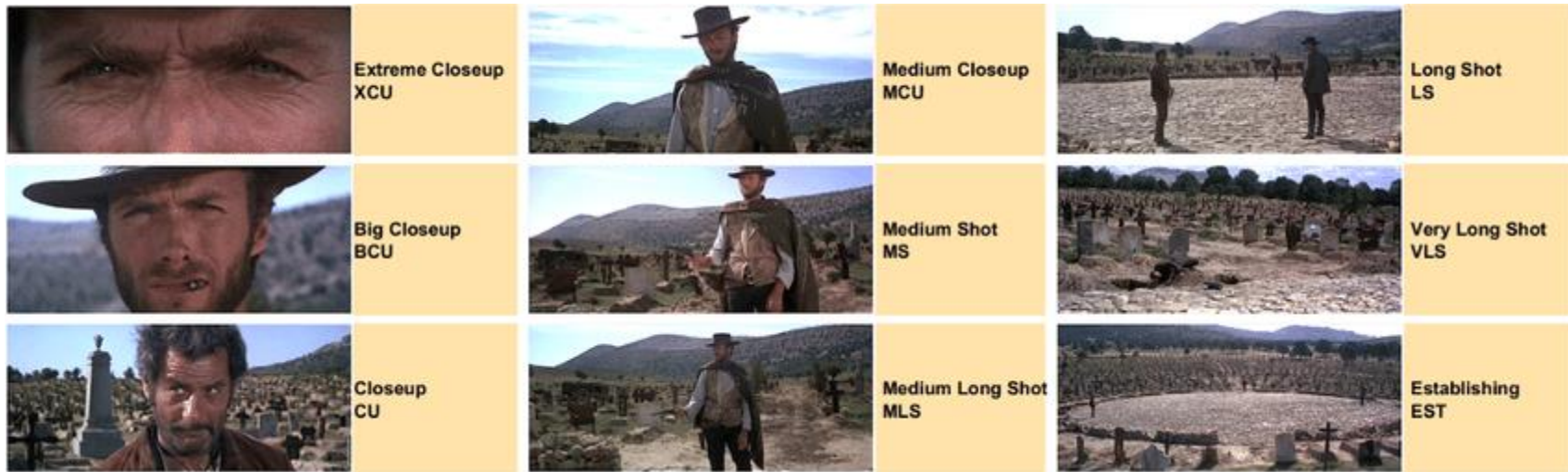

Z daleka widzimy wiele szczegółów, ale umykają nam emocje.

● Dziewięć rodzajów planów

Dziewięć rozmiarów ramek, wszystkie pojawiające się w filmie The Good, The Bad & The Ugly

Przykład ciekawej kompozycji wideo. Przykład filmowy: widać, że ruch nadaje dynamiki, nawet jeśli jest niewielki.

Przykład ciekawej kompozycji wideo. Dobrze dobrane tło ujawnia lokalizację.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

<https://drive.google.com/file/d/1HATfilu3V7kb21UTickEc4s9NjK5A-D3/view?usp=sharing>

Przykład ciekawej kompozycji z ruchem.

<https://drive.google.com/file/d/1P5wRcfOsERrllm-vCYcJvLy-rT0u0cS9/view?usp=sharing>

Przykład ciekawej kompozycji. Osoba mocno gestykuje. Ważne jest, aby ręce pozostawały w kadrze podczas takiej sceny.

<https://drive.google.com/file/d/1kKVVInQ3zWiR-UQa4eHyktRXOJPE27z/view?usp=sharing>

Niektóre sceny mogą być kręcone z boku - w ten sposób można pokazać jeszcze więcej.

https://drive.google.com/file/d/1_1JFHEz8U_DaT869IN_dtzOOmsManc6M/view?usp=sharing

W tej scenie nie ma zbliżeń. Jest dużo zmarnowanego miejsca na meble.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

https://drive.google.com/file/d/15BeDkzgDvQ_zuRrhe2OyfSFemWUpl43j/view?usp=sharing

Bardzo udana scena rodzinna. Wszystko jest dobrze widoczne, nawet jeśli w kadrze znajduje się aż sześć osób.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

<https://drive.google.com/file/d/1bzdP9Phc25CcwMMz99DEMHpIL6m1O0Lu/view?usp=sharing>

Pamiętaj, aby nie wtapiać się w tło.

<https://drive.google.com/file/d/1ZOLAIIRgQrTDWyDC3g5dvXk49tg00fyh/view?usp=sharing>

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Sprawdź fotki/filmiki w smartfonie

Czy można znaleźć w twojej galerii:

- Dobry przykład kompozycji
- Złe ujęcie
- Złota zasada (trójpodział planu)
- Zbliżenia
- Szeroki plan

 Ruch kamery

PAN

Przykład ruchu zwanego panoramą (pan)

<https://drive.google.com/file/d/1VGObXIBY9Nn0Ad8ufTZtC4itK1ESMCEX/view?usp=sharing>

TILT

Przykład ruchu znanego jako pochylenie.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

https://drive.google.com/file/d/1jiC1QoUtKYUPz7Ec_8JII7wiR088Vpy/view?usp=sharing

ZOOM

Doskonały przykład ruchu zwanego ZOOM.

<https://drive.google.com/file/d/1fkweN8Pwz9nf2Td5h792Vb9LC0j9ZzNz/view?usp=sharing>

Kamera może również poruszać się w mniej oczywisty sposób.

https://drive.google.com/file/d/129lq_eNlesZSYt_QzQ1Zxk7t6rwxCKZP/view?usp=sharing

Kadrujemy!

- TILT
- PANORAMICZNY
- ZOOM
- Nieoczywiste ujęcia

Mistrzowskie ujęcia

● Jedno idealne ujęcie?

Bardzo często nagrywamy jedno główne ujęcie (np. mówiącej osoby) i "doklejamy" do niego dodatkowe ujęcia. Zobacz jak to zrobić.

Mamy więc naszego mówcę.

● Byłoby miło, ale...

Niestety, pomylił się dwukrotnie. To się zdarza.

● Pamiętaj o alternatywnym ujęciu

Rolka B to specjalne ujęcia, które kręcimy tylko po to, by urozmaicić film i ukryć niechciane cięcia i skrót.

Pozwoli to zachować nagrany filmik

Tak to wygląda w praktyce

Miej na uwadze:

- 3x więcej materiału nagranych niż potrzebujesz
- opracowuj koncepcję
- co najmniej 8-sekundowe ujęcia
- nagraj każde ujęcie 2-3 razy

 Kilka wskazówek dla...

Przeprowadzających wywiady

- Znajdź ciche miejsce
- Oświetl jej/jego twarz
- Średnie ujęcie
- Osoba nie musi patrzeć w kamerę
- Mów do niej/niego, nie każ mu/jej mówić na migi
- Nagraj dwie wersje, z których będziesz zadowolony/a

● Majsterkowiczów

- Przygotuj wszystko z wyprzedzeniem
- Przećwicz wszystkie działania
- Sprawdź, czy wszystko będzie dobrze widoczne
- Czy będzie możliwe wykonywanie zbliżeń?
- Średnie ujęcie (długie ujęcie lub zbliżenie)
- Zadbaj o alternatywne ujęcie

Podróżników

- Pomyśl o akustyce
- Regularnie sprawdzaj materiał
- Pomyśl o strukturze filmu
- Pomyśl o problemie, który chcesz pokazać
- Komentarz autora ma znaczenie!
- Przygotuj wiele dodatkowych materiałów

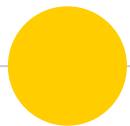
SeniorVlog

JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

Jak działają algorytmy

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan na teraz

YouTube – jak się rozwinął, jak jego algorytmy decydują, które filmy polecać i na których zarabiać

TikTok – jak przejął media społecznościowe, jak jego algorytmy promują filmy wideo

Optymalizacja kanałów

Algorytmy i inne ważne rzeczy, które sprawiają, że zyskujesz publiczność (lub nie).

Czym jest algorytm?

- Każda platforma musi być w stanie automatycznie ocenić jakość i potencjał wideo
- Ta praca nie jest wykonywana przez człowieka, ale przez złożony algorytm.
- Powinieneś ułatwić pracę algorytmu i pozwolić widzom Cię znaleźć.

Wprowadzenie do YouTube

Czym jest algorytm w YouTube?

**W jaki sposób określa, które filmy
pojawiają się jako pierwsze?**

Definicja algorytmu YouTube

- Algorytm YouTube to program komputerowy, który decyduje, które filmy polecić użytkownikom na podstawie ich wcześniejszej historii oglądania, zaangażowania w platformę i innych czynników.
- Algorytm ten wykorzystuje analizę danych i techniki uczenia maszynowego, aby sugerować treści, które według jego przewidywań będą interesujące dla każdego użytkownika.

Historia algorytmu YouTube

Od momentu uruchomienia algorytm YouTube przeszedł wiele ewolucji, wielokrotnie zmieniając formę i czynniki rekomendacji.

Recommended for You

Key Moments in YouTube's Recommendation System

2008

Launched recommendation system, ranking videos based on popularity

2011

Built classifiers to identify videos that were racy or violent and prevented them from being recommended

2012

Incorporated watchtime into recommendations to augment for personalization, which results in a short term drop in watchtime, but helps improve recommendation quality

2015

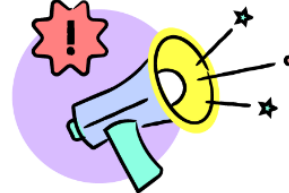
Demoted sensationalistic tabloid content on homepages

From 2016 to today

2016

Began measuring "valued watchtime" to better make sure viewers are satisfied with their time on YouTube

Started to predict the likelihood of a video to include minors in risky situations and removed them from recommendations

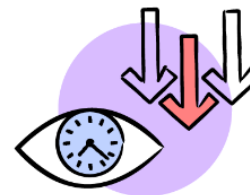
2017

Began raising up authoritative content for news and information

Began evaluating machine learning that powers our system for fairness across protected groups

2019

Began demoting borderline content and saw a 70% drop in watchtime on non-subscribed, recommended borderline content in the U.S.

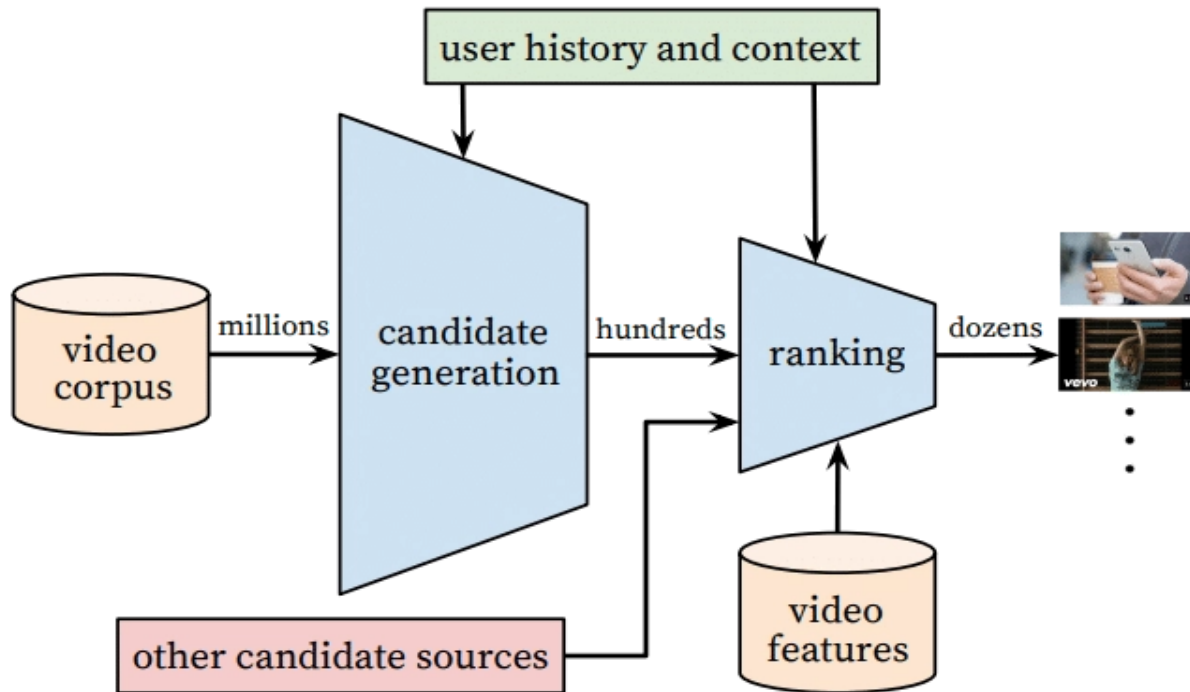
Learn from over 80 billion signals to help people connect to videos they love.

Watchtime of authoritative news is up dramatically and consumption of borderline content that comes from our recommendations is now significantly below 1%

Algorytmy YouTube

Klasyfikacja zawartości

- YouTube klasyfikuje wszystkie treści przesyłane na platformę do dwóch kategorii, w oparciu o ich tematykę, a także ich zgodność z wytycznymi YouTube.
- Ocena ta jest dokonywana przez algorytm YouTube lub w niektórych przypadkach przez pracowników YouTube.
- Kategorie te są miarodajne i graniczne, chociaż istnieje wewnętrzna klasyfikacja do każdej kategorii za pomocą systemu punktacji.

Autorytatywna zawartość

Film jest klasyfikowany jako wiarygodny głównie na podstawie odpowiedzi na następujące pytania:

- Czy treść spełnia swoją obietnicę lub osiąga swój cel?
- Jaki rodzaj wiedzy specjalistycznej jest potrzebny do osiągnięcia celu wideo?
- Jaka jest reputacja mówcy w filmie i kanału, na kt znajduje?
- Jaki jest główny temat filmu?
- Czy treść ma być przede wszystkim satyrą?

Zawartość graniczna

Z drugiej strony, treści są również oceniane na podstawie ich możliwych negatywnych skutków dla widza, gdzie pewne subiektywne aspekty są również umieszczane w systemie punktacji. Obejmują one:

- Niedokładność
- Wprowadzająca w błąd lub zwodnicza treść
- Niewrażliwość lub nietolerancja
- Szkodliwość lub możliwość wyrządzenia szkody

TikTok

Czym różni się jego algorytm od algorytmu YouTube?

W jaki sposób określa, które filmy pojawiają się jako pierwsze?

TikTok

The image contains a large, stylized 'TikTok' logo in the center, surrounded by a dense collection of handwritten physics equations and diagrams. The equations cover various topics including mechanics (forces, motion, energy), electromagnetism (circuits, fields), and wave phenomena (oscillations, interference).

Key equations and diagrams visible include:

- Mechanics:**
 - Force decomposition: $\sum F_x = 0 = F_n \sin \theta - mg \cos \theta = 0$
 - Newton's second law: $F = ma$, $\sum F = m \frac{dv}{dt}$
 - Work and energy: $W = \int \vec{F} \cdot d\vec{s}$, $E_k = \frac{1}{2}mv^2$, $E_p = mgh$
 - Angular motion: $\tau = I\alpha$, $L = I\omega$
- Electromagnetism:**
 - Circuit analysis: $V = IR$, $P = IV$, $Q = CV$
 - Fields: $\vec{E} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{q}{r^2} \hat{r}$, $\vec{B} = \frac{\mu_0}{4\pi} \frac{q\vec{v} \times \hat{r}}{r^2}$
- Waves:**
 - Oscillations: $y(x,t) = A \sin(2\pi \frac{x}{\lambda} + \phi)$
 - Wave speed: $v = \lambda f$

Na początek...

Kiedy ktoś otwiera nowe konto TikTok, jest witany filmami skalibrowanymi na podstawie:

- ❑ Ustawienia kraju
- ❑ Preferencje językowe
- ❑ Typ urządzenia
- ❑ Wybór kategorii

Interakcja użytkownika z platformą jest kluczowa!

Algorytm filtruje filmy dalej i dalej w zależności od interakcji użytkownika z aplikacją, takich jak:

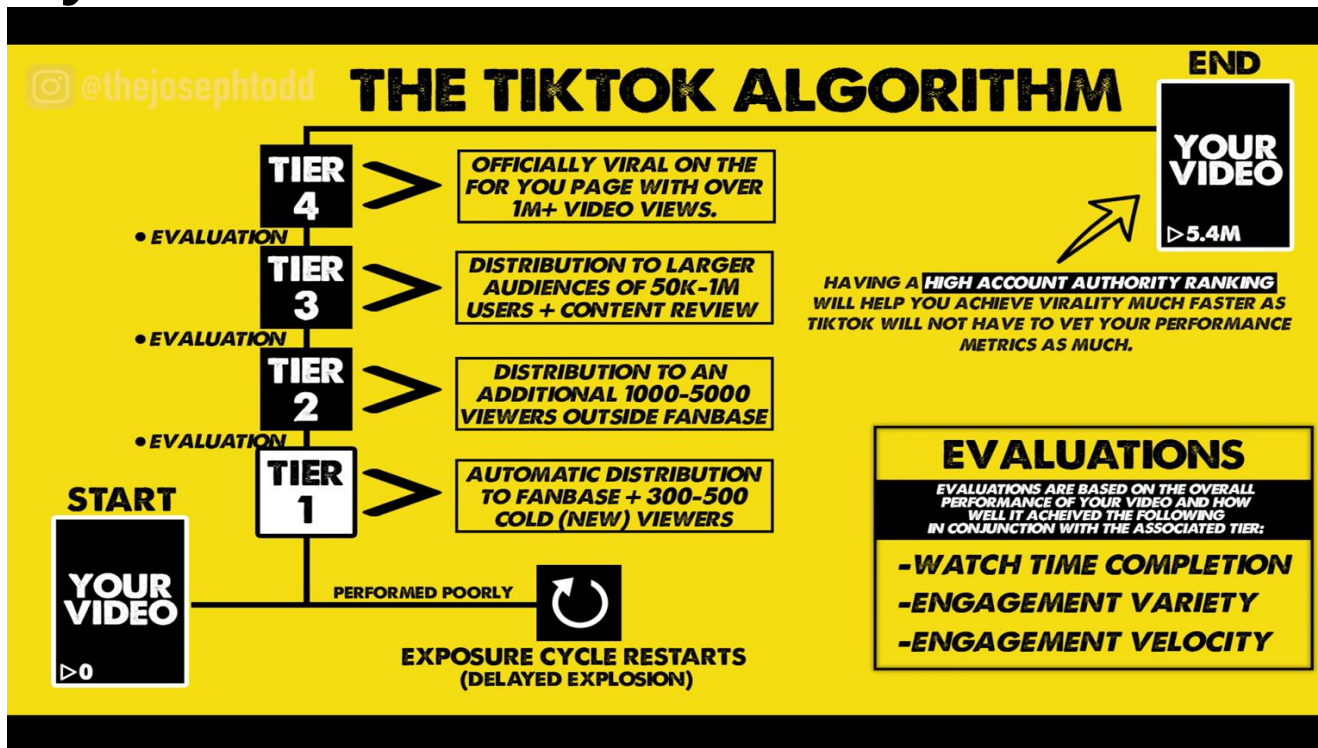
- ❑ Polubienia i udostępnienia wideo
- ❑ Obserwowane konta
- ❑ Opublikowane komentarze
- ❑ Utworzona zawartość
- ❑ Ukończone filmy wideo
- ❑ Ulubione filmy wideo

Algorytm TikToka

Metryki:-
 wynajem-
 Spędzony czas
 System
 poziomów:-
 zwykły
 użytkownik-
 Użytkownik
 zweryfikowany
 Użytkownik
 twórca

Algorytm TikTok vs YouTube

Podstawowe różnice

- Algorytm TikTok koncentruje się przede wszystkim na dostarczaniu użytkownikom treści, z którymi prawdopodobnie się zaangażują, w oparciu o ich wcześniejsze zachowanie w aplikacji.
- Algorytm YouTube jest bardziej skoncentrowany na preferencjach użytkowników i historii wyszukiwania.

Zadanie domowe

Sprawmy, by algorytm działał w YouTube i TikTok

Ćwiczenie 2.9.

SeniorVlog

JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW

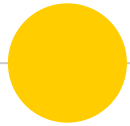
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

Interakcje z

odbiorcami

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan na teraz

Strategie marketingowego

Strategie komunikacyjne

Wsparcie zewnętrzne

YouTube

MARKETING

TikTok Marketing

IN-HOUSE

OUTSOURCING

Strategie marketingowe

Dlaczego korzystanie z marketingu podczas vlogowania jest ważne?

Praktyczne zastosowanie marketingu?

Przygotuj swoją strategię

Opracowanie strategii marketingowej rozpoczyna się od zidentyfikowania odbiorców :

- **Zbierz dane o rynku.** Jak zachowują się Twoi odbiorcy, co robią, co lubią, gdzie bywają.
- Wykorzystaj **analityki mediów społecznościowych** – dostępne przy kątach biznesowych.
- Obserwuj **konkurencję** i sprawdź, gdzie jest luka na Twoje vlogowanie.

Regularność i spójność

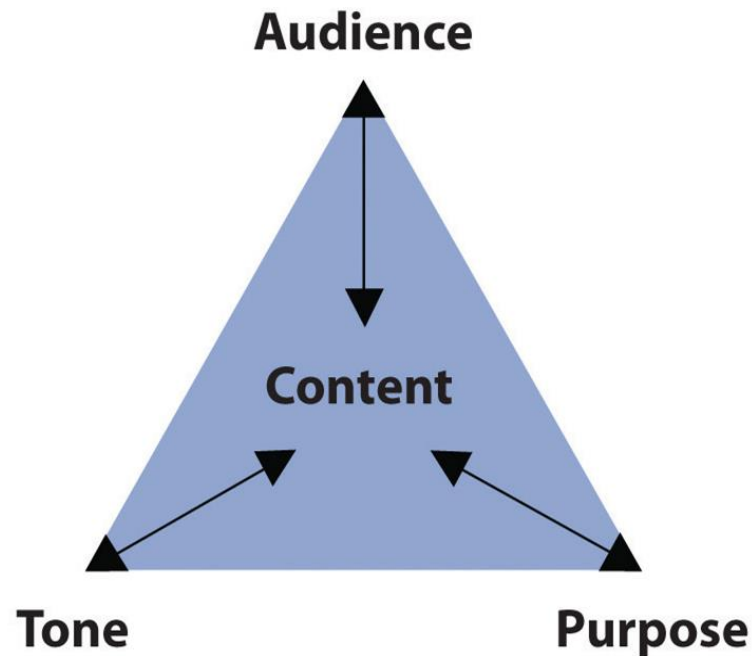

Dostosowanie treści do odbiorców

- Wiek grupy odbiorców
- Uwarunkowania kulturowe
- Miejsce zamieszkania

Przygotowując treści, zadaj sobie pytania:

- Czy te treści wnoszą coś do życia odbiorców?
- Czy treść jest oryginalna?
- Czy treść ma inspirować lub bawić?
- Czy źródła są cytowane? Podaj autora 😊
- Czy treści są zgodne z moim stylem i moją marką osobistą
- Czy treści są zgodne z prawem, także wytycznymi platform?

Jak mierzyć zaangażowanie odbiorców?

Typowe wskaźniki w mediach społecznościowych:

- Zasięg
- Zaangażowanie
- Wyświetlenia
- Wzmianki
- Kliknięcia postów
- Wyświetlenia wideo

Strategie komunikacyjne

Jak najlepiej komunikować się z odbiorcami

Jakie są główne kanały komunikacji?

Porady związane z komunikowaniem się z odbiorcami

- **Publikuj w wielu miejscach-** wzbogacaj posty emotkami, kolorami, muzyką.
- **Odpowiadaj na komentarze** - szybko i trafnie
- **Bierz pod uwagę opinie i sugestie odbiorców** i przygotowywuj dedykowane nagrania nawiązując do tego
- **Dostarczaj wartościowej wiedzy**

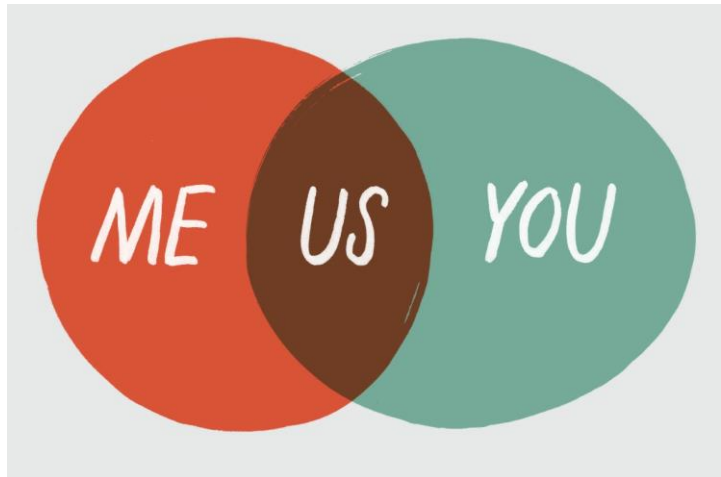
Współprace

Współprace z innymi twórcami

- Wybierz właściwego partnera
- Podobna nisza
- Podobny zasięg
- Szeroki marketing wśród odbiorców za pośrednictwem mediów społecznościowych.

Jak współpracować 1/2

Możliwe opcje współpracy:

- Obaj twórcy spotykają się osobiście i nagrywają dwa różne filmy. Pierwszy film trafi na kanał twórcy A, a drugi film trafi na kanał twórcy B.
- Obaj twórcy pojawią się jednak w każdym filmie.
- Obaj twórcy filmują swoje sceny osobno i wysyłają klipy do siebie, aby stworzyć jeden film.

Jak współpracować 2/2

- Obaj twórcy przejmują wideo na swoich kanałach. Na przykład, twórca A tworzy wideo, które nie obejmuje twórcy B, ale wideo zostaje opublikowane na kanale twórcy B.
- Następnie robią to samo dla twórcy A. Obaj twórcy tworzą hybrydową współpracę wideo. W przypadku tego pomysłu twórca A pojawia się w pierwszej połowie filmu, a twórca B w drugiej. Przykład: film zatytułowany "6 sposobów na zdobycie darmowych biletów lotniczych"

Polowanie na odznaki

Zadanie domowe

- collab video

Ćwiczenie 2.10.

Outsourcing

Dlaczego warto outsourcować treści?
Jak wybrać między różnymi agentami
outsourcingowymi?
Jakie są korzyści?

● Outsourcing

Korzyści:

- Więcej wolnego czasu
- Więcej punktów widzenia (POV): świeże pomysły i perspektywy przyciągające nowych odbiorców.
- Szybkość i regularność publikacji: wiesz dokładnie, kiedy otrzymasz zamówioną zawartość.

● Trudny wybór: freelancerzy czy agencje?

Freelanserzy

Zalety

- Tańsza opcja
- Doświadczenie w branży Warunki są negocjowane indywidualnie

Wyzwania

- Niższa jakość treści
- Mniejsza elastyczność

Agencje treści kreatywnych

Zalety

- Pełny pakiet (opracowywanie strategii komunikacyjnych i marketingowych, a także analiza wskaźników i publikowanie treści)

Wyzwania:

- Znacznie wyższa cena
- Zawodność · Jakość i terminowość dostaw ze względu na masową produkcję

Jak zlecić pisanie treści na zewnątrz?

- Zdefiniuj cele swojej marki
- Ustal wytyczne dotyczące stylu i wymagań
- Stwórz plan budżetowy
- Preanalizuj i wybierz opcje outsoursingu
- Poproś dostawców o przykłady
- Skoncentruj się na terminach
- Określ parametry sukcesu

1 Odznaka

Za zakończony moduł

SeniorVlog

JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

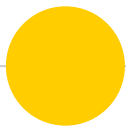
MODUŁ 3

**Kształtowanie
vlogowania**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan na teraz

Wprowadzenie

Planowanie własnego vlogowania

Przygotowanie mojej rutyny jako vlogera

Planowanie przyszłości jako vloger

Zarabianie pieniędzy jako vloger

Wprowadzenie

Influencer, influencerka
Charakterystyka influencera, influencerki
Korzyści płynące z bycia vlogerem
Jak zostać influencerem/ką w mediach społecznościowych?

Influencer, influencerka

- Rolą mediów cyfrowych jest wpływanie na zachowania konsumentów (opinie, wybory, konsumenci).
- Influencer jest uważany za nowy zawód XXI wieku!
- Influencerzy to ci, którzy występują online dla dużej publiczności i wywierają większy wpływ na zachowanie innych ludzi niż przeciętni zwykli użytkownicy.
- Vlogger to osoba, która publikuje filmy na YouTube, mówiąc o jakimś temacie (Bakhtiari, 2022).

Charakterystyka influencera, influencerki

- Perswazja
- Zdolność do budowania bliskich relacji z obserwującymi
- Budowanie wizerunku opartego na zaufaniu
- Autentyczność
- Mówienie o rutynowych czynnościach i zainteresowaniach
- Bycie kojarzonym z markami

● Korzyści płynące z bycia vlogerem

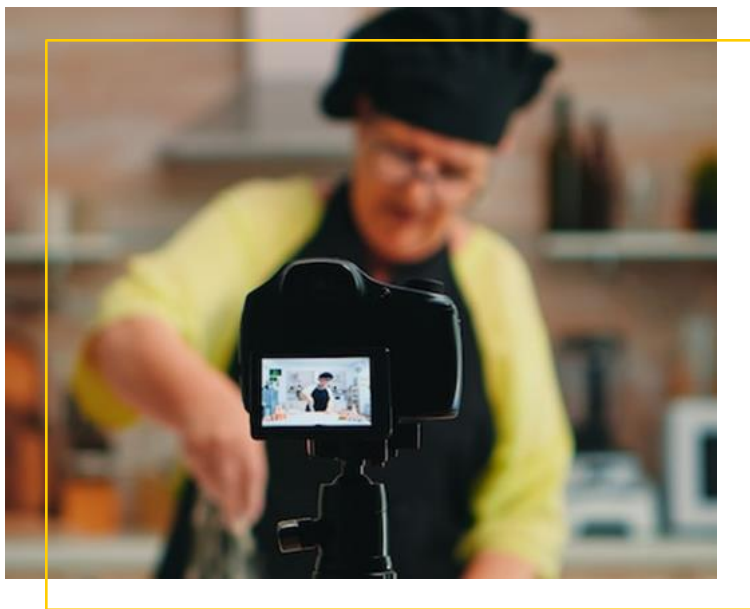
- Emocjonalne i społeczne więzi z ludźmi
- Zmniejszenie poziom samotności
- Dzielenie się doświadczeniami
- Interakcja z różnymi obserwatorami,
- Refleksja na temat informacji zwrotnych
- Zwiększają poczucie własnej wartości

(Gallo, Shim, Wilber & Ailshire,2018; Garcia-Dia, 2020).

Jak zostać influencerem/ką w mediach społecznościowych? KROK PO KROKU

- ***Krok 1: Wybór motywu i treści***
- ***Krok 2: Optymalizacja profilu w mediach społecznościowych***
- ***Krok 3: Zrozumienie odbiorców***

Jak zostać influencerem/ką w mediach społecznościowych? KROK PO KROKU

- ***Krok 4: Publikowanie istotnych treści***
- ***Krok 5: Spójność***
- ***Krok 6: Zaangażowanie odbiorców***
- ***Krok 7: Bądź otwarty na współpracę z markami***

Planowanie własnego

vlogowania

Wybierz temat i treści

Aby zdecydować o wyborze tematu i treści, vloger powinien zadać sobie pytanie:

Jaki rodzaj treści chcę produkować?

Jakich obserwujących chcę mieć?

Na co chcę wpłynąć i co zmienić?

Jaki rodzaj treści chcieliby oglądać moi obserwatorzy?

Wybierz temat i treści

Co można wziąć pod uwagę??

- Rutyna i środowisko osobiste
- Zainteresowania
- Wiedza i doświadczenie
- To, co już istnieje (zbadaj)

Wybierz temat i treści

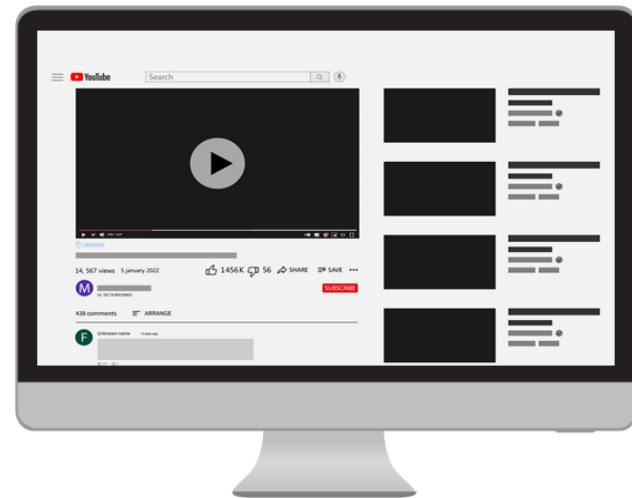
Po stworzeniu kanału/profilu...

Autoprezentacyjne video:

- *Poinformuj swoich obserwujących o kanale*
- *Podziel się motywacją stojącą za stworzeniem vloga*
- *Opowiedz o planach dotyczących kanału*

Rozpoczęcie publikowania filmów

Zwróć uwagę na opinie

Aktywność

 Poznaj siebie jako vlogera, vlogerkę?

 Wybierz 1 lub 2 słowa. Które z nich mówi o Tobie więcej i dlaczego?

 Zacznijmy kształtować nasze vlogi!!!

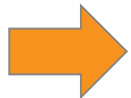
Ćwiczenie 3.1. /część 1

30min

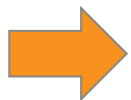

Poznaj siebie jako vlogera, vlogerkę?

Zacznijmy tworzyć portfolio!

Zgodnie z moimi umiejętnościami i wiedzą, jaki rodzaj treści chcę omówić?

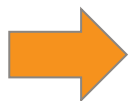
Ćwiczenie 3.1. /część 2

20 min

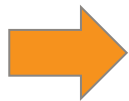

Poznaj siebie jako vlogera, vlogerkę?

Potrzebujesz pomysłów na swój kanał?

Obejrzymy inspirujące tematy:

[Top 10 YouTube Channel Ideas 2022 - These Are The BEST I Found - YouTube](#)

Ćwiczenia 3.1. /część 3

30min

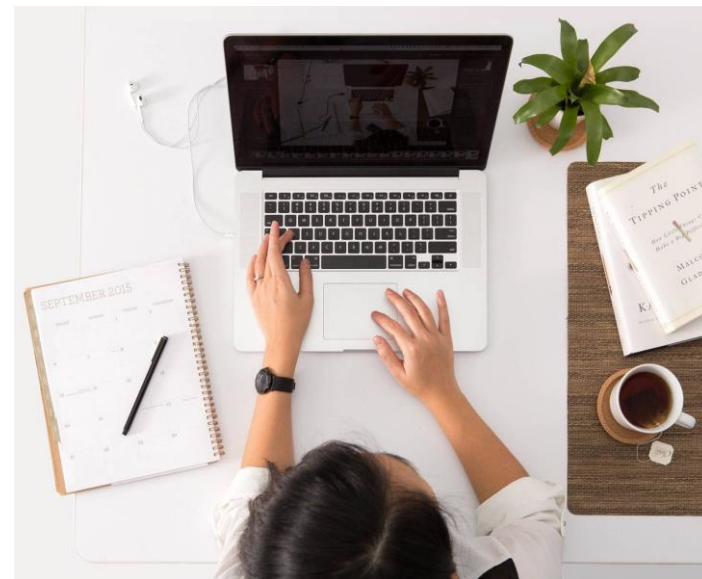

Wybierz format

3 rodzaje formatów

- **Treści tekstowe** (posty na blogu, artykuły, przewodniki, listy itp.)
- **Treści multimedialne** (infografiki, posty audio, zrzuty ekranu, podcasty, filmy na żywo, wydarzenia online, webinaria)
- **Inne rodzaje** (darmowe narzędzia, aplikacje, gry, kod QR itp.)

Wybierz format

Stwórz:

- **Markę osobistą**

- *Temat*
- *Treść*
- *Komunikacja*
- *Preferencje*
- *Pozycjonowanie*
- *Indywidualność*

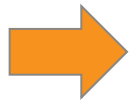

Aktywność

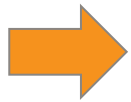

Portfolio

Uzupełnij swoje portfolio o odpowiedzi na następujące pytania dotyczące Twojego przyszłego kanału

- Platforma?
- Czas trwania wideo/postu?
- Częstotliwość publikowania?
- Grupa docelowa?

Ćwiczenie 3.2.

20min

Przygotowanie mojej rutyny jako vlogera

- Niezbędny sprzęt (mikrofon, światło, kamera) do nakręcenia filmu.
- Wytyczne dotyczące treści, które chcemy przekazać.
- Upewnij się, że masz zgodę osób i miejsc pojawiających się w filmie.
- Zaangażuj publiczność poprzez tworzenie gier, wyzwań, zabawnych lub dramatycznych wydarzeń.

Przygotowanie mojej rutyny jako vlogera

- Edycja wideo
- Zwracanie uwagi na opinie
- Promocja vloga

Zadanie domowe

Badanie rynku

- Szukaj vlogerów z tego samego obszaru.
- Szukaj podobnych tematów.
- Jak długie są filmy?
- Jak influencer łączy się z obserwującymi?
- Co będę robić inaczej?
- Co chcę robić w ten sam sposób?

Ćwiczenie 3.3.

40min

 **Zaplanuj przyszłość jako
vloger, vlogerka**

Zrównoważony rozwój kanałów

- Zainwestuj w sprzęt
- Praktykuj mówienie przed kamerą
- Zainwestuj w tworzenie i promocję filmów
- Planuj treści, przeprowadzaj badania, bądź na bieżąco z najnowszymi wiadomościami na dany temat
- Bądź konsekwentny/a w publikowaniu
- Filmuj z wyprzedzeniem
- Rób notatki z pomysłów

Aktywność

Aktywność 3.4.

- Za pięć lat, jakie postępy chcę mieć w moim vlogowaniu?

Ćwiczenie 3.4.

10min

**Zarabiaj pieniądze jako
vlogger, vloggerka**

Zarabianie pieniędzy na vlogowaniu

- Współpraca z markami może przynieść korzyści obu stronom.
- Praca dla Youtube oznacza inwestycje, zanim ktoś zwróci ci pieniądze.

Kilka sposobów na zarabianie pieniędzy na YouTube

- Przychody z reklamy: przychody z reklam dzięki filmom i ogłoszeniom,
- Członkowie kanału: którzy dokonują miesięcznych płatności i mają w zamian specjalne korzyści
- Obserwujący mogą kupować oficjalne marki, które są eksponowane w postach.

Kilka sposobów na zarabianie pieniędzy na YouTube

- Czat i naklejki: Obserwujący mogą płacić, aby ich wiadomości na ekranie były bardziej widoczne niż inne.
- Przychody z YouTube Premium: otrzymuj wynagrodzenie z YouTube, gdy ktoś ogląda filmy.

1 Odznaka

Za zakończony moduł

SeniorVlog

JAK INSPIROWAĆ I BUDOWAĆ KOMPETENCJE
SENIORÓW
DO VLOGOWANIA I PODBOJU INTERNETU

MODUŁ 4

Vlogowanie w szerszym kontekście internetowym

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Vlogowanie w szerszym kontekście internetowym

Świadomość medialna
Prawa i aspekty prawne
Bezpieczeństwo w Internecie

 Świadomość medialna

Czym jest świadomość medialna?

- *Według słownika Cambridge, świadomość medialna to zrozumienie różnych metod prezentowania informacji w gazetach, telewizji, Internecie itp. oraz możliwych zastosowań i zagrożeń związanych z tymi metodami*

Czym jest świadomość medialna?

- Vlogowanie to popularna metoda udostępniania informacji online na różne tematy
- Dzielenie się informacjami jest łatwiejsze dzięki nowym technologiom - dziennikarstwo plecakowe lub MOJO przez osoby niebędące dziennikarzami.
- Przekazywane informacje pozostają publiczne przez długi czas.
- Vlogerzy są odpowiedzialni za bycie uczciwymi, szczerymi i pełnymi szacunku nie tylko wobec swojej publiczności, ale także wobec faktów.
- Vlogi powinny być w stanie promować inkluzywność i unikać stereotypów społecznych.

Komunikacja oparta na uprzedzeniach

Komunikacja oparta na uprzedzeniach

- Słowa lub wyrażenia, które są obraźliwe, uprzedzające, wykluczające lub krzywdzące.
- Stanowią one ważną barierę / "filtr" w komunikacji
- Ich użycie może sprawić, że niektóre osoby lub grupy poczują się niezrozumiane, odrzucone lub fałszywie przedstawione.

Komunikacja oparta na uprzedzeniach

- W vlogowaniu może prowokować izolację i degradację widzów ze względu na ich wiek, płeć, rasę, płeć, pochodzenie etniczne, różnice fizyczne lub psychiczne, religię lub status ekonomiczny
- Język inkluzywny dowodzi, że vlogerzy podjęli wysiłek nauczania się konstruktywnego wyrażania siebie, aby stworzyć poczucie przynależności dla wszystkich.

4.1.

Aktywność

Zastępowanie słów bardziej inkluzywnymi

Ćwiczenie 4.1.

Przykłady tendencyjnego i inkluzywnego języka

Język uprzedzeń	Alternatywne określenia
Mężczyzna	
Babcia, starucha, dziad	
Inwalida	
Czarnuch, murzyn	
Plebs	
Pedał, lesba	

Przykłady tendencyjnego i inkluzywnego języka

Język uprzedzeń	Alternatywne określenia
On/Ona	
Mąż/Żona	
Ślepy	
Uzależniony	
Na wózku inwalidzkim	

Polowanie na odznaki
"Przepisz" wybrany film z
poprzednich modułów w
celu promowania
inkluzywności.

Media a prezenterzy / znani dziennikarze

Media (1)

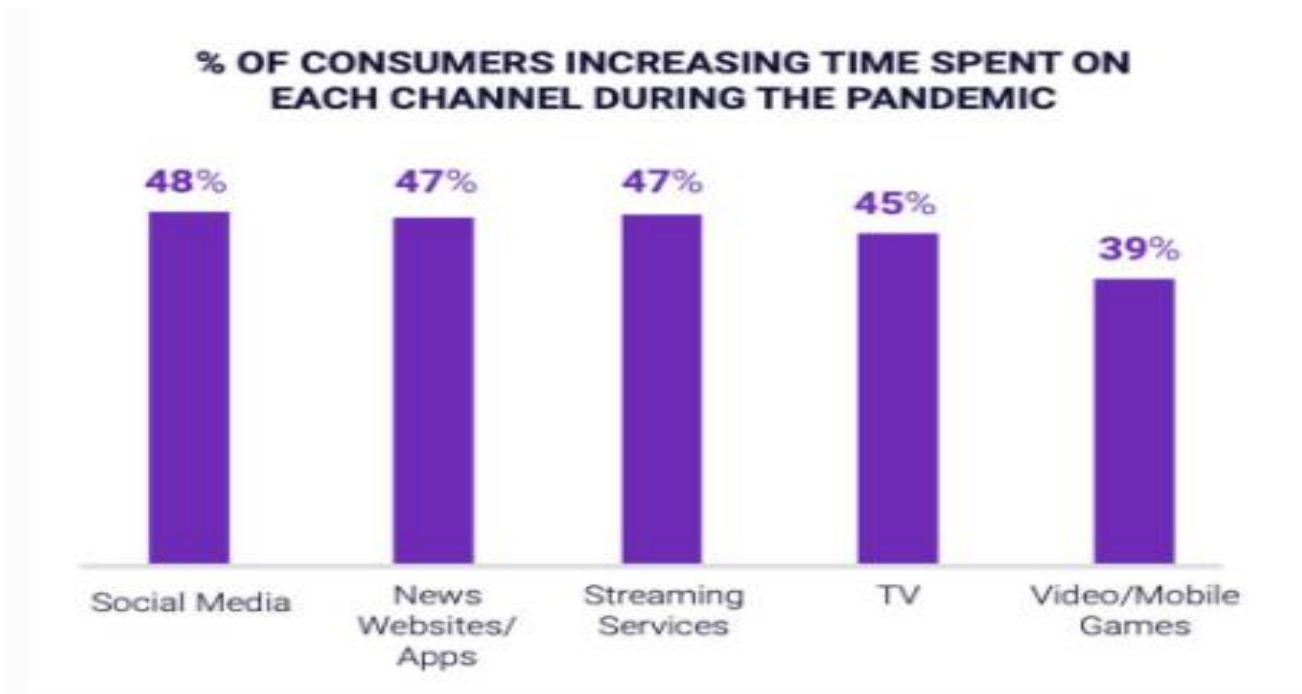

Kanały komunikacji, za pośrednictwem których rozpowszechniamy wiadomości, muzykę, filmy, edukację, komunikaty promocyjne i inne dane.

- Obejmuje ona:
 - gazety i czasopisma fizyczne/online,
 - telewizję, radio, billboardy, telefon, Internet, faks.
- Przekazy medialne są tworzone, kształtowane i pozycjonowane w procesie konstrukcyjnym - nie przedstawiają rzeczywistości w sposób jasny i rzeczywisty.

Media (2)

Percentage of consumers increasing the time the spend on social media, news sites, streaming ... [+] DOUBLEVERIFY

Przejście z telewizji na vlogi - różnice między telewizją a vlogami (1)

- Popularność telewizji gwałtownie spada (Statista, 2022)
- Nowi odbiorcy nie siedzą przed ekranami telewizorów ani nie kupują gazet
- Spędzają większość czasu na portalach społecznościowych (Mitchell, 2014)

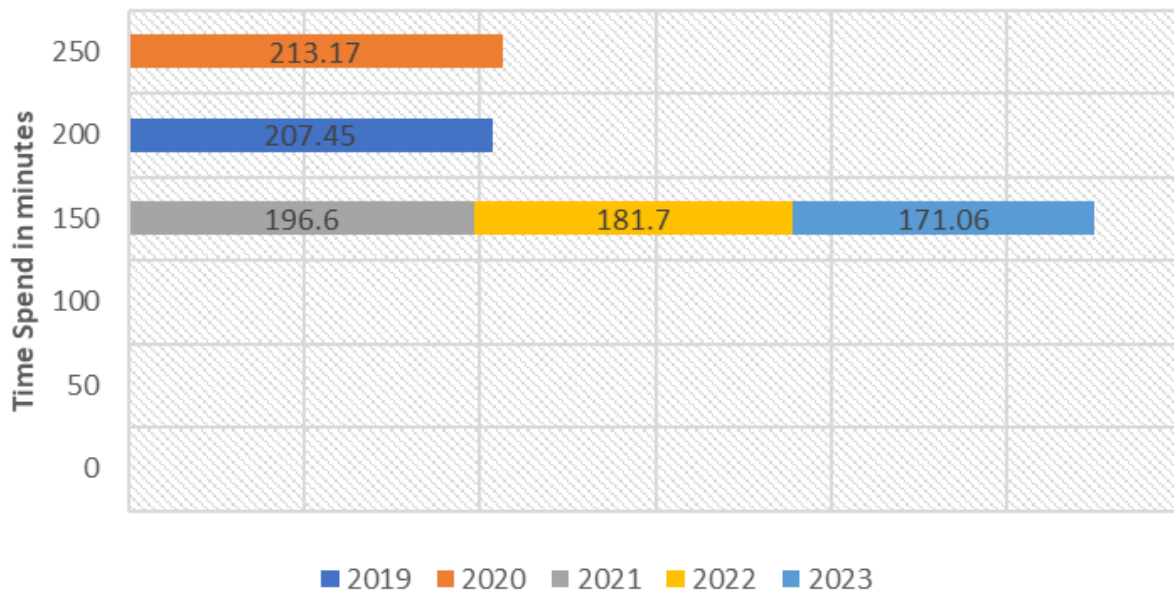
Różnice między telewizją a vlogami

- Bezpośrednia interakcja z twórcami wiadomości
- Bezpośredni kontakt z tymi, którzy tworzą dla nich wiadomości
- Nie chcą być tylko odbiorcami informacji
- Nie są tylko czytelnikami:
 - chcą prowadzić rozmowy,
 - znajdować zasoby,
 - dzielić się nimi z innymi i odpowiadać na ich pytania i wysłuchiwać ich opinii (Lavrusik, 2009).

Average daily time spend watching TV

Statista 2022

● Przykład wideo dla starszych vlogerów

Umiejętność korzystania z mediów

Zdolność osoby do uczenia się i odczytywania wiadomości wysyłanych przez media oraz sposobu ich wysyłania (Aufderheide & Firestone, 1993; Ofcom 2019a, 2019b; Potter, 2016).

- Pomaga ludziom zidentyfikować wiarygodne źródła i przefiltrować szum, aby dotrzeć do prawdy.
- Jest to pierwszy krok do samodzielnego tworzenia skutecznych i kreatywnych mediów.

Jak budujemy odpowiedzialne i szanujące się społeczności?

Możemy stworzyć odpowiedzialne i szanujące się społeczności, jeśli **wszyscy:**

- przyczynić się do zmiany sposobu, w jaki korzystamy z mediów
- zmienić naszą kulturę, w której odpowiedzialność za wszelkie kwestie spoczywa na ludziach dotyczących grup marginalizowanych
- być odpowiedzialnym za opiekę i szacunek naszych rówieśników i naszej społeczności
- stać się bardziej niezależnymi i kreatywnymi
- być odpowiedzialnym za wszystkie media, które tworzymy

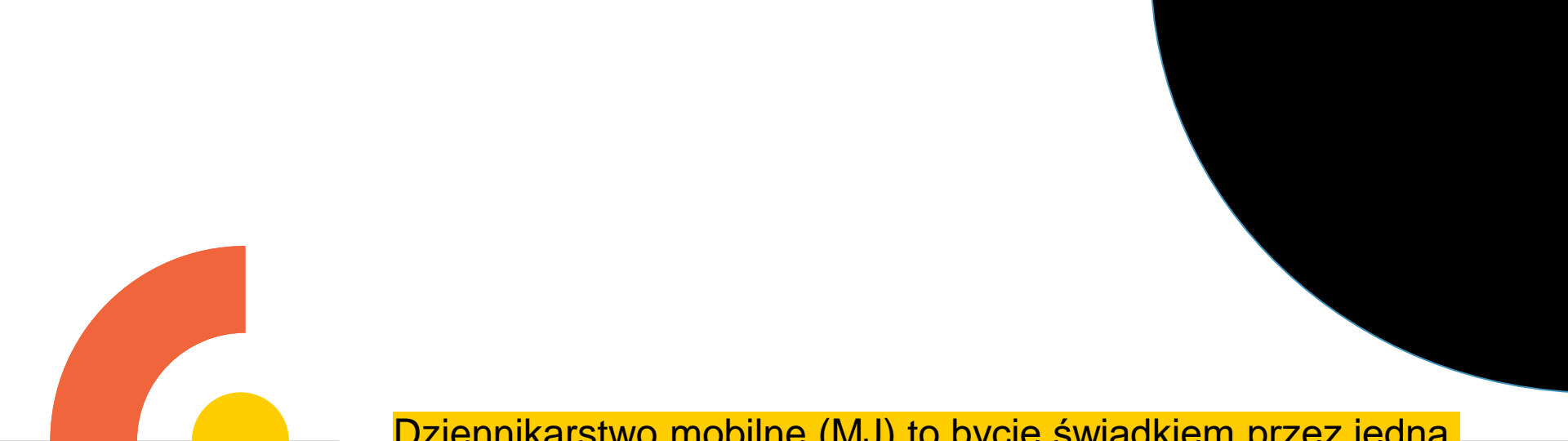

3.3

Dziennikarstwo plecakowe i dziennikarstwo mobilne

Dziennikarstwo mobilne (MJ) to bycie świadkiem przez jedną osobę czegoś, co się dzieje - wydarzenia, wypadki, manifestacji idei lub emocji - i dawanie o tym świadectwa komuś innemu (Kevin Klose (2009)).

Dziennikarstwo mobilne (“MoJo”)

Niepotrzebne nic więcej tylko smartphone do stworzenia i opublikowania informacji (Goujard, 2016)

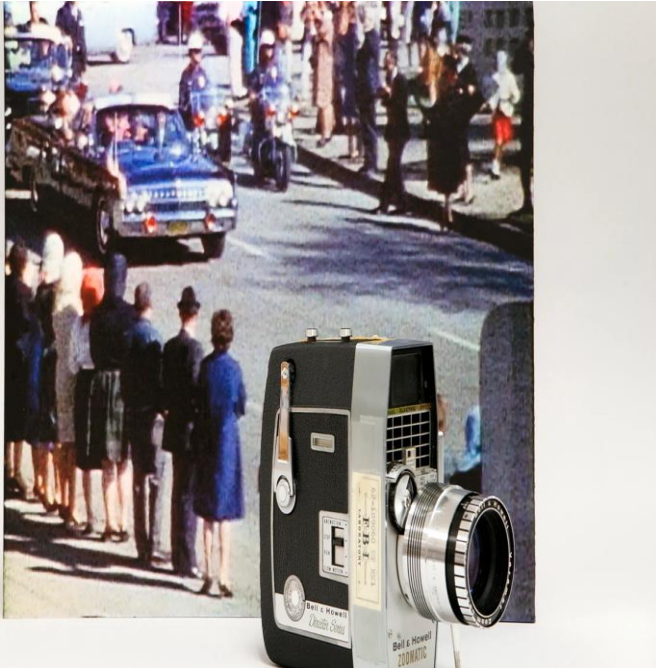

Dziennikarstwo mobilne (“MoJo”)

- Zachęcanie zwykłych ludzi do angażowania się w pracę mediów – niewiele różniącą się od pracy dziennikarzy.
- Zapewnia wyjątkową okazję dla obywateli bez wcześniejszego doświadczenia w dziennikarstwie

Dziennikarstwo plecakowa (BJ)

- Tysiące dziennikarzy-obywateli, którzy są świadkami jakiegoś wydarzenia, starają się je udokumentować i upublicznić publiczności za pomocą swoich smartfonów (Borum, 2016).
- Abraham Zapruder i George Holliday byli dwoma zwykłymi amerykańskimi obywatelami z domowymi kamerami wideo. Tylko dwóch facetów, którzy zmienili charakter tego, jak świat konsumuje wiadomości...

Przykłady dziennikarstwa plecakowego

Zalety mobilnego dziennikarstwa

- Użycie telefonu jest łatwe (kieszonkowy rozmiar) i lekkie do przenoszenia.
- Szybkość użycia sprawia, że dziennikarstwo mobilne jest wydajne
- Wszechobecność użycia – w każdych okolicznościach

Wady mobilnego dziennikarstwa

- Współczynnik dokładności nie jest tak silny, jeśli chodzi o wiadomości przekazywane przez obywateli za pośrednictwem telefonów komórkowych.
- Zoom cyfrowy w smartfonach zniekształca obraz
- Bateria nie jest przystosowana do pracy z materiałami wideo/medialnymi przez całą dobę.
- Zagrożenie bezpieczeństwa dziennikarza w ryzykownych okolicznościach
- Aspekty etyczne nagrywanego materiału

Polowanie na odznakę Dziennikarstwo Plecakowe

Ćwiczenie 4.2.

Dziennikarstwo plecakowe

- **Zadanie domowe**
 - Zareaguj na sytuację w czasie rzeczywistym za pomocą telefonu komórkowego, aby transmitować scenę do swoich obserwujących.
 - Może to być burza, trzęsienie ziemi, pożar, napad lub cokolwiek innego.

Przepisy i aspekty prawne

Wyzwanie dla YouTuberów

Kwestie prawne, etyczne, ochrona danych, poufność

Wolność słowa

Możliwości

Ryzyko związane z technologiami informatycznymi

- Niewłaściwe wykorzystanie technologii informatycznych
- Naruszanie prywatności użytkowników
- Popełnianie przestępstw cyfrowych

Zagrożenia związane z technologiami informatycznymi

Pliki Cookies

Czym są?

- Małe pliki tekstowe z unikalnym znacznikiem ID
- Osadzone w przeglądarce internetowej
- Zapisywane na dysku twardym użytkownika

Pliki Cookies

Mogą być używane lub dystrbuowane

Istnieją od 1994 roku, kiedy to programista Lou Montulli wpadł na pomysł stworzenia przeglądarki Netscape Navigator.

Pierwotnym zamiarem plików cookie było zapisywanie nazw użytkowników i haseł, aby użytkownicy nie musieli ich wpisywać za każdym razem, gdy odwiedzali witrynę.

Wyszukiwania internetowe: doprecyzowanie określenia

Wyszukiwanie
internetowe

Wyszukiwanie online

4.3.

Aktywność

Wyszukiwanie plików cookies

2

Ćwiczenie 4.3.

Pliki cookie – przykłady użycia

1. Zapisywanie danych logowania w celu zapamiętania ich podczas kolejnych wizyt
2. Identyfikacja użytkownika i tego, co robi np. sposób płacenia za zakupy (za pomocą karty lub PayPal)
3. Zapamiętywanie preferencji, takich jak język, tryb motywu, rozmiar czcionki
4. Wskakujące reklamy z kraju, z którego pochodzi użytkownik
5. Rozpoznawanie sposobu interakcji użytkownika z siecią
6. Wskakiwanie podobnych przedmiotów, warunków i reklamodawców, dzięki czemu użytkownik jest bardziej skłonny z nich korzystać.

Pliki Cookie

**Mogą być używane lub
dystrbuowane**

Pliki Cookie: przykłady wykorzystania

Poprawa komfortu użytkownika, np. poprzez przechowywanie informacji o karcie kredytowej, dzięki czemu użytkownicy nie muszą jej wprowadzać na każdej odwiedzanej stronie;

Strona automatycznie przenosi użytkownika na stronę płatności, strona zawiera wszystkie prywatne informacje dla użytkownika, a użytkownik nie musi ich pamiętać ani ich szukać

Pliki Cookie: przykłady wykorzystania

Pomoc w gromadzeniu statystyk dotyczących odwiedzających, takich jak ich lokalizacja lub urządzenie.

Odwiedzający może sprawdzić informacje lub doświadczenia innych użytkowników. Np. o miejscu, czy trudno było się do niego dostać? Która droga była najłatwiejsza? Jaki był to stosunek jakości do ceny?

Pliki Cookie: przykłady wykorzystania

Pomoc w gromadzeniu danych analitycznych, takich jak liczba odsłon, czas trwania sesji i współczynnik odrzuceń.

Czy ta strona jest popularna wśród osób w moim wieku? Seniorvlogerów? Czy można uznać ją za interesującą? To by oznaczało, że wiele osób w moim wieku z niej korzysta !!!! 😊

Pliki Cookie: jakie jest prawo

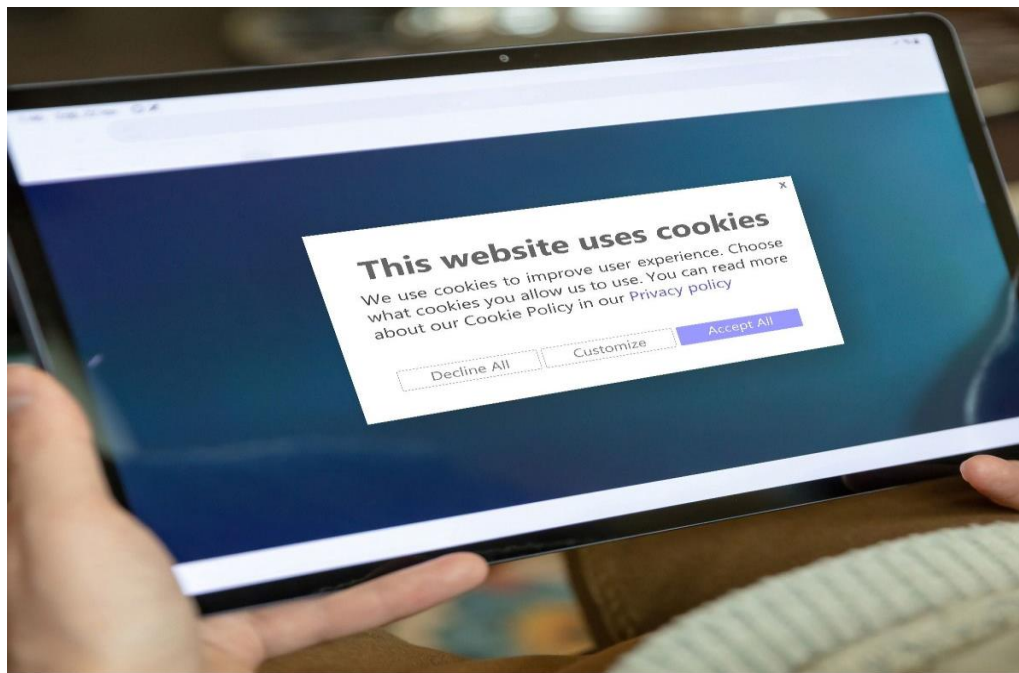
Prawo dotyczące plików cookie jest częścią przepisów UE dotyczących prywatności, które regulują w jaki sposób pliki cookie są wykorzystywane na stronie internetowej.

Wymaga ono od stron internetowych uzyskania uprzedniej zgody użytkowników na przechowywanie plików cookie na ich urządzeniach oraz udostępniania użytkownikom szczegółowych informacji na temat plików cookie i ich przeznaczenia

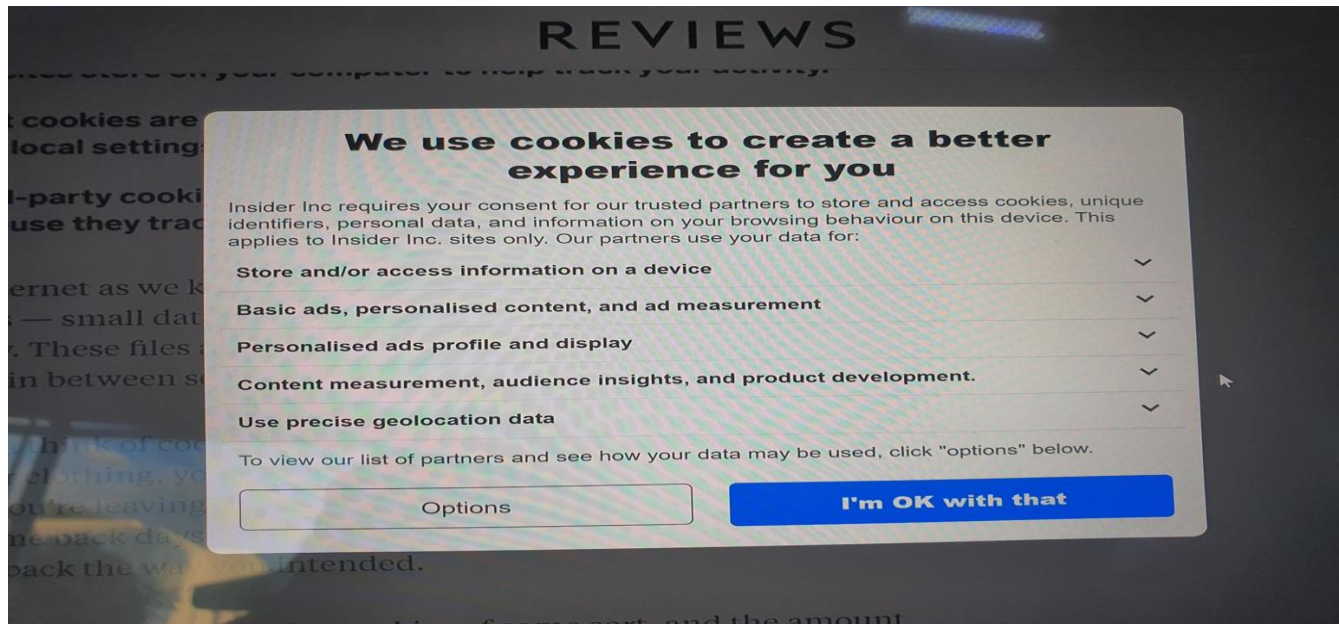

Pliki Cookie: jak wyglądają

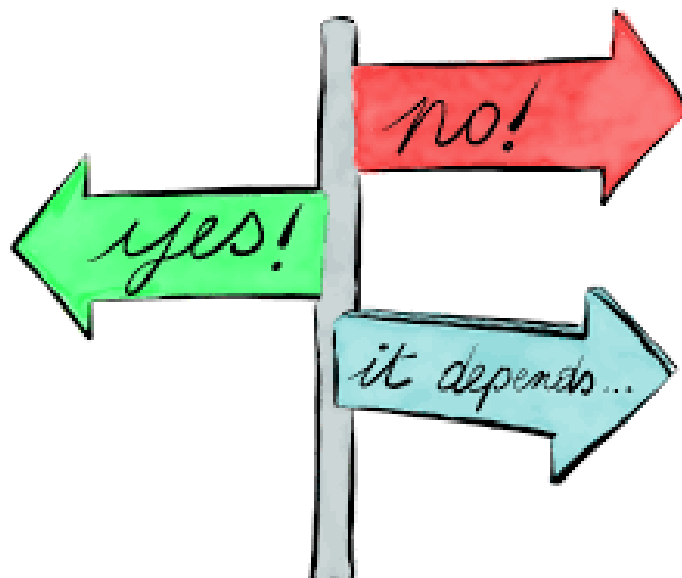

Pliki Cookie: jak wyglądają

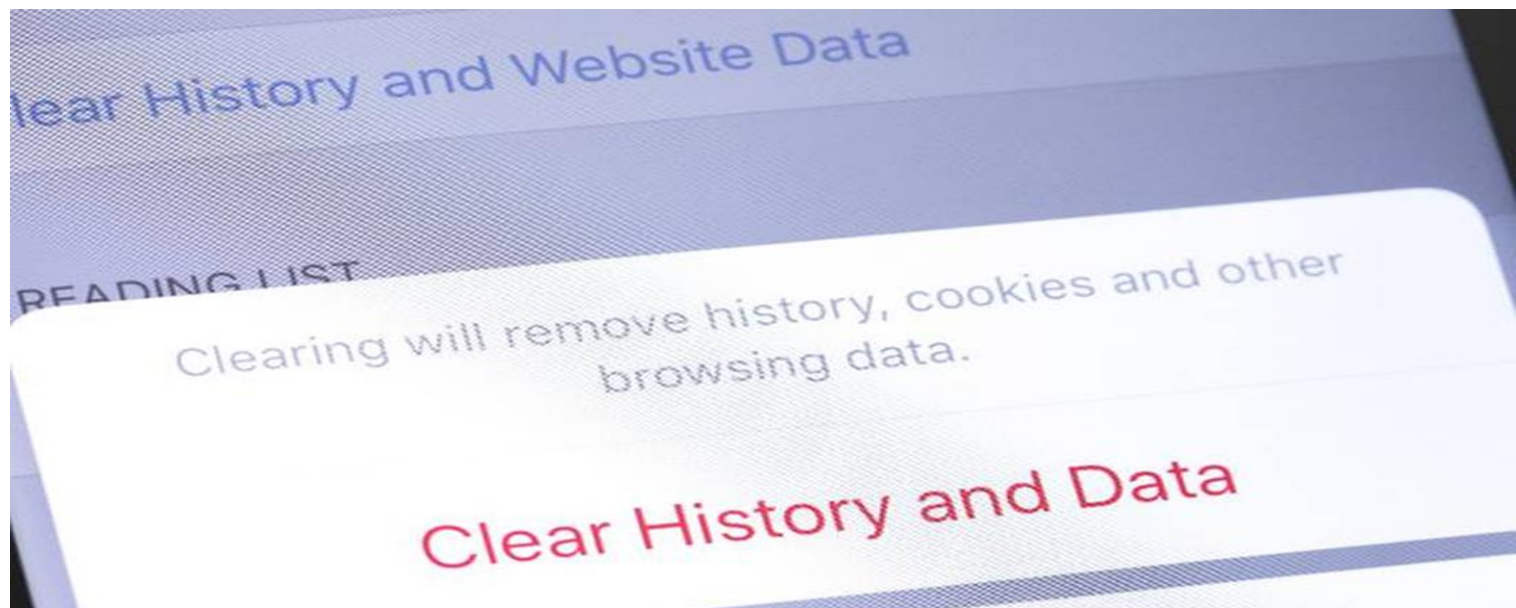

Czy powinno się usuwać pliki cookie?

Pliki cookie: Czy należy usuwać

Skutki usunięcia plików cookie

Jeśli usuniesz uwierzytelniające pliki cookie:

- Witryna usunie zapisane poświadczenia logowania, a użytkownik będzie musiał zalogować się przy następnej wizycie w witrynie

Skutki usunięcia plików cookie

Jeśli usuniesz pliki cookie używane do reklam:

- Witryna usunie monitorowaną aktywność i nie będzie mogła śledzić użytkownika za pomocą reklam, chyba że ponownie zaakceptuje cookies

Skutki usunięcia plików cookie

Jeśli usuniesz analityczne pliki cookie:

- Witryna nie będzie mogła gromadzić danych związanych ze sposobem korzystania przez użytkownika ze stron internetowych

Przestępczość i oszustwa cyfrowe

Nieautoryzowane wykorzystanie danych cyfrowych dla osobistych korzyści

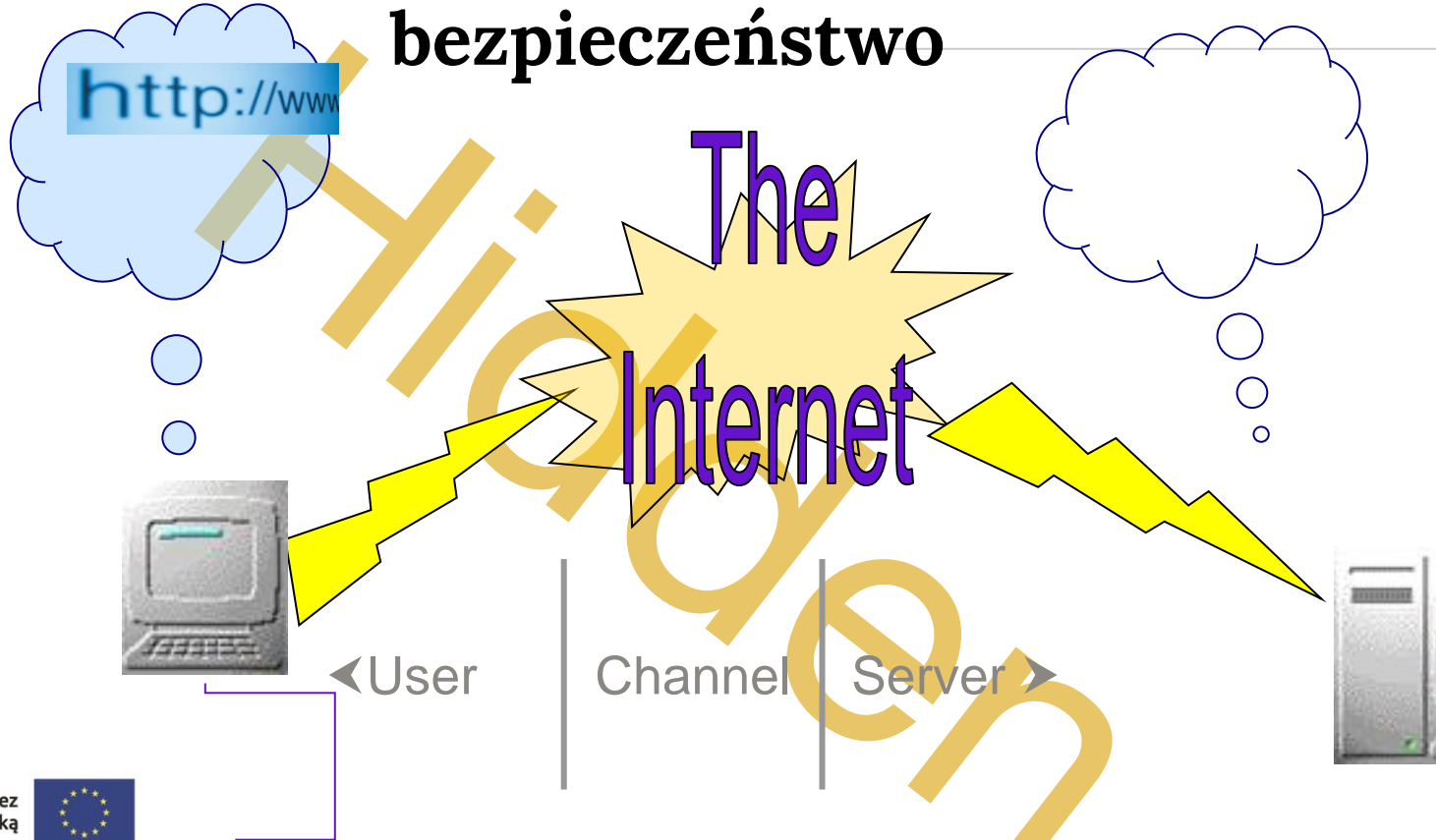

Przestępczość i oszustwa cyfrowe - przykłady

- Wirusy i złośliwe oprogramowanie (tworzenie lub rozprzestrzenianie)
- Handel pornografią dziecięcą i własnością intelektualną
- Kradzież tożsamości lub naruszenie prywatności (karta kredytowa)
- Piractwo oprogramowania
- Ataki typu "odmowa usługi"
- Spamowanie wiadomości e-mail
- Kradzież plików

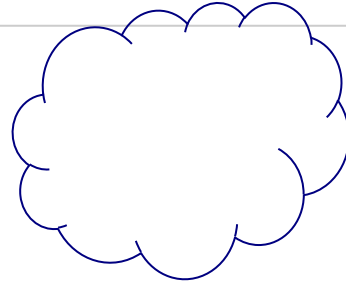
Kiedy można naruszyć bezpieczeństwo

Kiedy można naruszyć bezpieczeństwo

The
Internet

● Wolność słowa w Internecie

- Ze względu na zasięg Internetu, jednostki mogą dotrzeć do całego świata niemal natychmiast.
- Ta możliwość wiąże się z odpowiedzialnością, ponieważ nie wszystkie kraje zezwalają na wolność słowa.
- Są też kraje, które wykorzystują Internet do nadzorowania swoich obywateli.

Zarządzanie Internetem

Zarządzanie Internetem

Regulacja Internetu może opierać się na prawie krajowym lub międzynarodowym

Środki bezpieczeństwa

Skuteczne środki bezpieczeństwa IT zapewniają, że systemy IT są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem.

Środki bezpieczeństwa

Minimalizowanie lub zapobieganie zagrożeniom bezpieczeństwa poprzez:

- Regularne instalowanie aktualizacji systemu operacyjnego
- Korzystanie z oprogramowania antywirusowego
- Korzystanie z funkcji zabezpieczeń poczty e-mail

Bezpieczeństwo w Internecie

Czym jest bezpieczeństwo w Internecie?

- Ochrona systemów podłączonych do Internetu, takich jak sprzęt, oprogramowanie i dane, przed cyberzagrożeniami.
- Te cyberataki mają zazwyczaj na celu uzyskanie dostępu do poufnych informacji, ich zmianę lub zniszczenie, wyłudzenie pieniędzy od użytkowników za pomocą oprogramowania.

Ważne w bezpieczeństwie w Internecie

- Liczba użytkowników cyberprzestrzeni gwałtownie rośnie.
- Urządzenia i programy w nowoczesnym przedsiębiorstwie, w połączeniu ze zwiększonym zalewem danych, również rosną.
- Liczba "przemieszczanych informacji", z których wiele jest wrażliwych lub poufnych, jest nieskończona.
- Rosnąca liczba i wyrafinowanie cyberprzestępców oraz technik ataków jeszcze bardziej potęgują ten problem.
- Próby włamań są w pewnym stopniu wynikiem ludzkich błędów.

Różne rodzaje zagrożeń cyberbezpieczeństwa

- Phishing
- Inżynieria społeczna
- Ransomware
- Złośliwe oprogramowanie

Phishing

Phishing to wysyłanie fałszywych wiadomości e-mail lub sms, które przypominają wiadomości z renomowanych źródeł.

Celem jest kradzież poufnych danych, takich jak numery kart kredytowych i dane logowania. Jest to najczęstszy rodzaj cyberataku.

Możesz chronić się poprzez edukację lub rozwiązanie technologiczne, które filtruje złośliwe wiadomości e-mail.

Phishing – jak się uchronić

- Zawsze podejrzliwie podchodź do wiadomości e-mail z prośbą o zresetowanie hasła.
- Fałszywa wiadomość e-mail z prośbą o zresetowanie hasła może przekierowywać na stronę phishingową.
- Zawsze odwiedzaj witrynę bezpośrednio (nie klikaj osadzonych linków), by zmienić hasło.
- Zastanów się, czy potrzebujesz czegoś, co przychodzi w wiadomości (np. przesyłka, kredyt)

Phishing – jak się uchronić

- Zawsze zwracaj uwagę na język wiadomości e-mail.
- Techniki inżynierii społecznej mają na celu wykorzystanie ludzkiej natury.
 - Ludzie częściej popełniają błędy, gdy się spieszą.
 - Ataki phishingowe zazwyczaj wykorzystują te techniki, aby przekonać swoje cele do kliknięcia linku.
 - Niektóre typowe techniki phishingu obejmują:
 - Fałszywe zamówienie/dostawa
 - Kompromitacja biznesowej poczty e-mail
 - Fałszywe faktury

- Nigdy nie udostępniaj swoich danych uwierzytelniających
 - Kradzież danych uwierzytelniających jest częstym celem cyberataków.
 - Wiele osób ponownie używa tych samych nazw użytkownika i haseł na wielu różnych kontach.

● Inżynieria społeczna

Ransomware

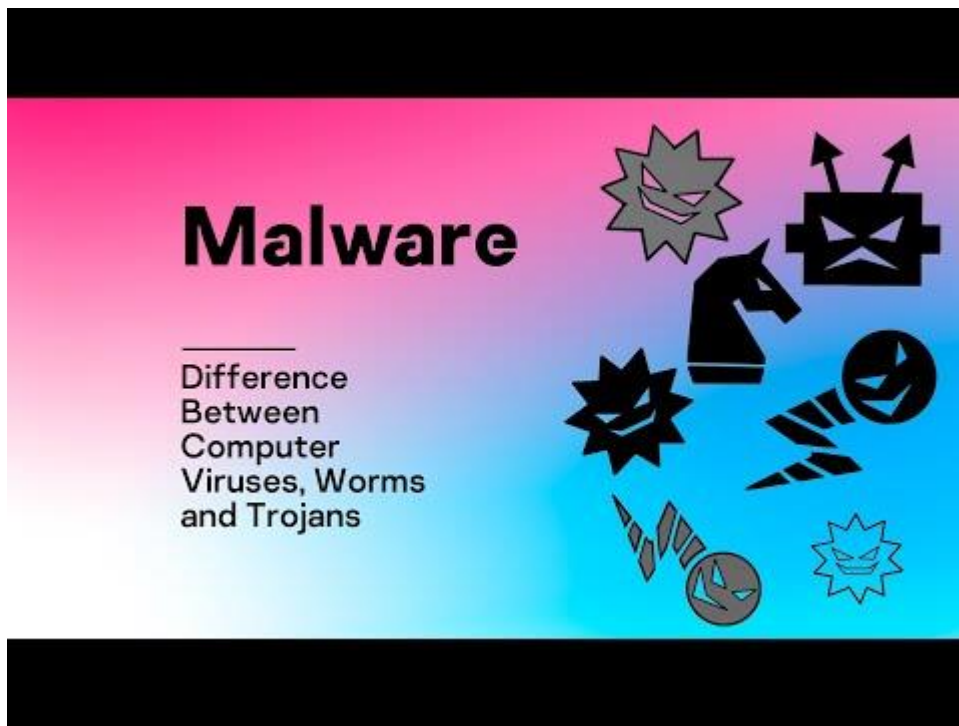

What is Ransomware

How it Works
and What You
Can Do to Stay
Protected

● Złośliwe oprogramowanie

Proste kroki do bezpieczeństwa online

- Wybieraj mocne hasła.
- Stosuj uwierzytelnianie wieloetapowe.
- Jeśli biometria jest opcją, skorzystaj z niej.

Różne konta wymagają **różnych haseł**

Proste kroki do bezpieczeństwa online

- Rozważ skorzystanie z menedżera haseł.
- Nie udostępniaj swojego hasła.
- Nie daj się nabrać na phishing.
- Aktualizuj swoje oprogramowanie.
 - Włącz automatyczne aktualizacje systemu na swoim urządzeniu.
 - Upewnij się, że przeglądarka internetowa na komputerze korzysta z automatycznych aktualizacji zabezpieczeń.
 - Aktualizuj wtyczki przeglądarki internetowej, takie jak Flash, Java itp.

Proste kroki do bezpieczeństwa online

- Regularne tworzenie kopii zapasowych danych
- Unikaj korzystania z publicznych sieci Wi-Fi
- Jeśli to możliwe, staraj się korzystać z wirtualnej sieci prywatnej (VPN).

4.4.

Aktywność

Jak chronić się podczas vlogowania?

Ćwiczenie 4.4.

6

**Jak chronić się podczas
vlogowania?**

Dodatkowe kroki dla bezpieczeństwa VLOGGING

- Staraj się nie pokazywać swoich prywatnych przestrzeni
- Bezpieczeństwo tożsamości - wybierz alternatywne nazwy dla swojego kanału YouTube.
- Nie ujawniaj swoich planów podróży, jeśli nagrywasz filmy z wakacji - utwórz vloga w późniejszym czasie.

Dodatkowe kroki dla bezpieczeństwa VLOGGING

- Phishing - Ukryj informacje, które można śledzić. np. użyj dedykowanego oprogramowania i wypróbuj funkcję BLUR, która ukrywa wszystkie ważne szczegóły.
- Ataki nienawiści – Sprawdź wszystkie dostępne informacje o sobie w Google.

Dodatkowe kroki dla bezpieczeństwa VLOGGING

1 Odznaka

Za zakończony moduł

Dziękujemy

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.